

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL UNIUNII
EUROPENE PENTRU AFACERI EXTERNE ȘI
POLITICA DE SECURITATE

Bruxelles, 25.5.2011
COM(2011) 303 final

**COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine

{SEC(2011) 637 final}
{SEC(2011) 638 final}
{SEC(2011) 639 final}
{SEC(2011) 640 final}
{SEC(2011) 641 final}
{SEC(2011) 642 final}
{SEC(2011) 643 final}
{SEC(2011) 644 final}
{SEC(2011) 645 final}
{SEC(2011) 646 final}
{SEC(2011) 647 final}
{SEC(2011) 648 final}
{SEC(2011) 649 final}
{SEC(2011) 650 final}
{SEC(2011) 651 final}
{SEC(2011) 652 final}

COMUNICARE COMUNĂ CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR

Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine

În partea de est și de sud a Uniunii Europene (UE) se află șaisprezece țări¹ ale căror speranțe și al căror viitor ne influențează în mod direct și semnificativ. Evenimentele recente au readus în prim plan acest aspect, reliefând provocările comune cu care ne confruntăm. Răsturnarea regimurilor represive din Egipt și Tunisia, instaurate cu mulți ani în urmă, conflictul militar aflat în curs în Libia, recenta mișcare de protest din Siria, reprimată violent, continuarea represiunii din Belarus și conflictele prelungite care persistă în regiune, inclusiv în Orientul Mijlociu, ne impun o reconsiderare a relațiilor Uniunii Europene cu vecinii săi. De asemenea, trebuie sprijinite progresele încurajatoare înregistrate de alți vecini, cum ar fi Republica Moldova, care a depus eforturi pentru realizarea reformei, Ucraina, care a participat la negocieri în vederea încheierii unui acord de asociere sau Maroc și Iordania, care au anunțat că vor iniția o reformă constituțională. Tratatul de la Lisabona a permis UE să consolideze punerea în aplicare a politicii sale externe: cooperarea cu țările învecinate poate fi acum extinsă, astfel încât să abordeze întregul spectru de probleme într-un mod mai integrat și mai eficient. Acest lucru a constituit un impuls esențial pentru inițierea, în vara anului 2010, a unei revizuirii a politicii europene de vecinătate (PEV), în consultare cu țările partenere și cu alte părți interesate. Evenimentele recente care au cuprins tot spațiul sud-mediteranean au accentuat caracterul imperios al acestei revizuirii. UE trebuie să răspundă provocărilor istorice cu care se confruntă țările din vecinătatea sa.

De la lansarea sa în 2004, PEV a promovat o mare varietate de inițiative importante, îndeosebi în ceea ce privește schimburile comerciale și economice, care au permis UE și vecinilor săi să își dezvolte relațiile în practic toate domeniile de politică, de la energie la educație și de la transport la cercetare. Acestea fac, în prezent, obiectul unor schimburi și al cooperării dintre UE și vecinii săi. Asistența oferită de UE s-a intensificat și este mai bine direcționată. Cu toate acestea, mai pot fi operate îmbunătățiri în toate aspectele acestor relații. Evenimentele recente și rezultatele revizuirii au arătat că sprijinul acordat de UE reformelor politice din țările învecinate a înregistrat rezultate limitate. De exemplu, este nevoie de mai multă flexibilitate și de răspunsuri mai potrivite în contextul evoluțiilor rapide din țările partenere și al nevoilor de reformă din acestea – fie că aceste țări se confruntă cu o schimbare bruscă de regim, fie că sunt implicate într-un proces îndelungat de reformă și de consolidare a democrației. Coordonarea dintre UE, statele membre ale acesteia și principalii parteneri internaționali este esențială și poate fi îmbunătățită.

Este necesară o nouă abordare pentru întărirea parteneriatului dintre UE și țările și societățile din vecinătate: pentru a construi și consolida democrații sănătoase, pentru a înregistra în continuare o creștere economică durabilă și pentru a gestiona legăturile transfrontaliere.

¹ Vecinătatea europeană cuprinde Algeria, Armenia, Azerbaidjan, Belarus, Egipt, Georgia, Israel, Iordania, Liban, Libia, Republica Moldova, Maroc, teritoriile palestiniene ocupate, Siria, Tunisia și Ucraina.

PEV ar trebui să fie o politică a Uniunii la care statele membre să își alinieze propriile eforturi bilaterale în vederea susținerii obiectivelor politice globale ale acesteia. Și Parlamentul European joacă un rol esențial, contribuind la realizarea unora dintre obiectivele principale ale acestei politici. Și, dincolo de îndeplinirea acestor obiective, PEV trebuie să acționeze ca un catalizator care să determine comunitatea internațională în sens larg să sprijine schimbările democratice și dezvoltarea economică și socială din regiune.

Acest parteneriat cu vecinii noștri este avantajos pentru ambele părți. Pentru majoritatea vecinilor săi, UE reprezintă principalul partener comercial. Dezvoltarea economică durabilă și crearea de locuri de muncă în țările partenere sunt benefice și pentru UE. De asemenea, o bună gestionare a circulației persoanelor are efecte pozitive pentru întreaga vecinătate, facilitând mobilitatea studenților, a lucrătorilor și a turiștilor și descurajând totodată migrația ilegală și traficul de persoane. Implicarea activă a UE și a vecinilor săi în domenii precum educația, consolidarea și modernizarea sistemelor de protecție socială și promovarea drepturilor femeii va contribui mult la sprijinirea obiectivelor noastre comune privind creșterea favorabilă incluziunii și crearea de locuri de muncă.

Noua abordare trebuie să se bazeze pe responsabilitatea reciprocă și pe angajamentul comun față de valorile universale ale drepturilor omului, ale democrației și ale statului de drept. Aceasta va presupune un nivel mult mai mare de diferențiere, care va permite fiecărei țări partenere să își dezvolte legăturile cu UE în măsura în care propriile aspirații, nevoi și capacități permit acest lucru. Pentru țările vecine din sud și din est care pot și doresc să participe, această viziune presupune, printre altele, o integrare economică mai puternică și o cooperare politică mai strânsă în ceea ce privește reformele în materie de guvernare, securitate și diversele aspecte legate de soluționarea conflictelor, inclusiv adoptarea unor inițiative comune în cadrul forurilor internaționale pe chestiuni de interes comun. În contextul spațiului sud-mediteraneean, Comisia și Înaltul Reprezentant au prezentat deja propunerea lor în vederea unui parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită² cu astfel de parteneri.

Noua abordare descrisă în cele de mai sus vizează:

- (1) să ofere un sprijin mai mare partenerilor implicați în consolidarea democrației – tipul de democrație care durează deoarece dreptul la vot este însoțit de dreptul de a se exprima liber, de a constitui partide politice de opoziție sau de a beneficia de o judecată imparțială din partea unor judecători independenți, dreptul la securitate, asigurată de forțe de poliție și forțe armate responsabile, de accesul la un serviciu public necorupt și competent, precum și de alte drepturi civile și drepturi ale omului pe care mulți europeni le consideră normale, cum ar fi dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie;
- (2) să sprijine dezvoltarea economică favorabilă incluziunii, astfel încât vecinii UE să poată desfășura activități comerciale, să poată investi și să înregistreze o creștere durabilă, reducând inegalitățile sociale și regionale, creând locuri de muncă pentru lucrătorii lor și îmbunătățind nivelul de trai al populației;
- (3) să consolideze cele două dimensiuni regionale ale politicii europene de vecinătate, care cuprind Parteneriatul estic și, respectiv, spațiul sud-mediteraneean, astfel încât

² COM (2011) 200, 8.3.2011.

să putem elabora inițiative regionale solide în domenii precum comerțul, energia, transporturile sau migrația și mobilitatea în vederea completării și intensificării cooperării noastre bilaterale;

- (4) să furnizeze mecanismele și instrumentele adecvate pentru atingerea acestor obiective.

Parteneriatul va evolua în funcție de nevoile, capacitățile și obiectivele de reformă ale fiecărei țări vecine. Unii parteneri doresc să își continue eforturile de integrare, ceea ce va presupune un nivel mai mare de aliniere la politicile și normele UE și va deschide calea integrării economice pe piața internă a UE. UE nu urmărește să impună un model sau un tipar prestabilit pentru reforma politică, ci va insista ca procesul de reformă al fiecărei țări partenere să reflecte un angajament clar față de valorile universale care constituie baza noii noastre abordări. Inițiativa îi aparține țării partenere, iar sprijinul UE va fi adaptat corespunzător.

Un sprijin mai puternic din partea UE oferit vecinilor săi este supus anumitor condiții; acesta va depinde de progresele înregistrate în ceea ce privește construirea și consolidarea democrației și în respectarea statului de drept. Cu cât o țară avansează mai mult și mai rapid pe calea reformelor interne, cu atât mai mult sprijin va primi din partea UE. Acest sprijin sporit va lua diferite forme, inclusiv creșterea finanțării pentru dezvoltare socială și economică, programe mai cuprinzătoare de dezvoltare instituțională, un acces mai larg pe piață, creșterea finanțării oferite de BEI în sprijinul investițiilor și o mai mare facilitare a mobilității. Aceste angajamente preferențiale se vor adapta la nevoile fiecărei țări și la contextul regional. Ele vor ține seama de faptul că reformele importante necesită costuri inițiale semnificative. Atunci când se vor stabili alocările financiare pe țări pentru anul 2014 și anii următori, se vor lua în considerare rezultatele obținute de parteneri în ceea ce privește reforma în cursul perioadei 2010-2012 (pe baza rapoartelor anuale de progres). Pentru țările în care nu s-au realizat reforme, UE va reconsidera sau chiar va reduce finanțarea.

UE își va susține politica de limitare a relațiilor cu guvernele care comit încălcări ale drepturilor omului și ale normelor democratice, inclusiv prin aplicarea unor sancțiuni specifice și a altor măsuri de politică. În cazul în care va lua astfel de măsuri, UE nu numai că își va menține, ci își va intensifica sprijinul acordat societății civile. În aplicarea acestei abordări mai diferențiate, UE va continua dialogul cu guvernele, cu societatea civilă și cu alte părți interesate. În același timp și în conformitate cu principiul responsabilității reciproce, UE se va asigura că resursele sale sunt folosite în sprijinul obiectivelor principale ale PEV.

Resursele pe care UE și partenerii săi internaționali le mobilizează în sprijinul tranzițiilor democratice din vecinătate trebuie să acopere atât nevoile imediate și urgente, cât și cerințele pe termen mediu și lung.

1. SPRIJINIREA PROGRESULUI CĂTRE O DEMOCRAȚIE SOLIDĂ

Urmează:

- să adaptăm nivelul sprijinului acordat de UE partenerilor în funcție de progresul înregistrat în reformele politice și în procesul de construire a unei democrații solide

1.1. Sprijinirea „democrației solide”

Existența unei democrații funcționale, respectarea drepturilor omului și statul de drept reprezintă pilonii fundamentali ai parteneriatului UE cu vecinii săi. Nu există un model predefinit sau o soluție de reformă politică prestabilită. Deși reformele se realizează în mod diferit de la o țară la alta, construirea unei **democrații profunde și durabile** presupune mai multe elemente comune, care necesită un angajament puternic și de durată din partea guvernelor. Printre acestea se numără:

- alegerile libere și corecte;
- libertatea de asociere, de exprimare și de întrunire, libertatea presei și a mass-media;
- administrarea statului de drept de către un sistem judiciar independent și dreptul la un proces echitabil;
- combaterea corupției;
- reformarea sectorului securității și al aplicării legii (inclusiv a poliției) și instituirea controlului democratic asupra forțelor armate și de securitate.

Reforma bazată pe aceste elemente nu va consolida doar democrația, ci va contribui și la crearea condițiilor necesare unei creșteri economice durabile și favorabile incluziunii prin stimularea comerțului și a investițiilor. Acestea sunt principalele criterii de referință pe baza cărora UE va evalua progresul și va adapta nivelul sprijinului oferit.

1.2. Un parteneriat cu societatea

Urmează:

- să instituim parteneriate în fiecare țară învecinată și să facem astfel încât sprijinul UE să fie mai accesibil pentru organizațiile societății civile printr-un instrument special alocat, denumit Facilitatea pentru societatea civilă
- să susținem constituirea unui Fond european pentru democrație cu scopul de a ajuta partidele politice, organizațiile neguvernamentale și sindicatele neînregistrate, precum și alți parteneri sociali
- să încurajăm libertatea mass-media prin sprijinirea accesului neîngrădit al organizațiilor societății civile la internet și la utilizarea tehnologiilor de comunicații electronice
- să consolidăm dialogurile pe tema drepturilor omului

O societate civilă înfloritoare oferă cetățenilor posibilitatea de a-și exprima îngrijorările, de a contribui la elaborarea politicilor și de a trage la răspundere guvernele. De asemenea, ea poate contribui la asigurarea unei creșteri economice mai favorabile incluziunii. Pentru ca aceste obiective să se poată îndeplini, elementul-cheie este garantarea libertății de expresie, de asociere și de întrunire. O altă provocare constă în facilitarea apariției unor partide politice democratice care să reprezinte spectrul larg de opinii și abordări din societate, astfel încât să poată concura cu alte partide pentru accesarea la putere și obținerea sprijinului populației. Cu toate că provocarea reprezentată de dezvoltarea societății civile și a pluralismului este resimțită în toate țările din vecinătate, ea este deosebit de acută în țările implicate într-un proces de schimbare rapidă sau în contextul în care regimurile politice represive continuă să înăbușe pluralismul și diversitatea.

Pentru a face față acestei situații și a sprijini actorii politici care depun eforturi în vederea unor schimbări democratice în țara lor (în special partidele politice și organizațiile neguvernamentale sau sindicatele neînregistrate, precum și alți parteneri sociali), Înaltul Reprezentant și Comisia sprijină constituirea unui **Fond european pentru democrație**³. Scopul acestui fond va fi să confere mai multă influență și coerență eforturilor depuse de UE, de statele membre ale acesteia și de mai multe fundații politice europene de amploare care activează deja în acest domeniu.

Societatea civilă joacă un rol esențial în promovarea drepturilor femeii, întărirea justiției sociale și respectarea minorităților, precum și în protecția mediului și utilizarea eficientă a resurselor. UE va sprijini consolidarea rolului politic al actorilor nestatali printr-un parteneriat cu societatea, contribuind la dezvoltarea capacității organizațiilor societății civile de sensibilizare și de monitorizare a reformei, precum și a rolului lor în procesul de punere în aplicare și evaluare a programelor UE. Delegațiile UE din țările respective vor încerca să reunească guvernele țărilor partenere și societatea civilă într-un dialog structurat referitor la domeniile-cheie ale cooperării noastre. Finanțarea de către UE a acestor acțiuni ar putea fi asigurată prin constituirea unei **Facilități pentru societatea civilă**, direcționată către țările din vecinătate.

Libertatea mass-media și accesul liber la informație sunt elemente-cheie ale democrațiilor funcționale. Rețelele sociale și noile tehnologii joacă un rol semnificativ în încurajarea schimbărilor democratice. Sprijinul UE este deja disponibil prin intermediul Instrumentului european pentru democrație și drepturile omului (IEDDO). Pot fi elaborate și alte instrumente care să permită UE, în anumite cazuri, să asiste organizațiile societății civile sau cetățenii în obținerea unui acces neîngrădit la internet și la alte forme de tehnologii ale comunicațiilor electronice, precum și la presa independentă (scrisă, radio și televiziune).

Angajamentul față de **drepturile omului și libertățile fundamentale**, asumat prin tratate multilaterale și acorduri bilaterale, este esențial. Dar aceste angajamente nu sunt întotdeauna însoțite de acțiuni concrete. La temelia parteneriatului nostru ar trebui să stea ratificarea tuturor instrumentelor internaționale și regionale relevante și respectarea deplină a dispozițiilor acestora. Aceasta presupune și un angajament puternic față de promovarea egalității de șanse între femei și bărbați, în acord cu rolul major pe care femeile l-au jucat încă o dată în cadrul evenimentelor recente din sud, față de lupta împotriva tuturor formelor de discriminare, de respectarea libertății religioase și de protejarea drepturilor refugiaților și ale beneficiarilor de protecție internațională. Consolidarea **dialogurilor pe tema drepturilor omului** va permite monitorizarea angajamentelor asumate în acest domeniu, inclusiv abordarea cazurilor de încălcare a drepturilor omului. De asemenea, intensificarea cooperării cu Consiliul Europei ar putea să contribuie la promovarea respectării angajamentelor.

Parlamentele pot construi legături între societățile noastre. Adunarea Parlamentară Euronest (adunarea comună a membrilor Parlamentului European și a omologilor lor din țările Parteneriatului estic), Adunarea Parlamentară a Uniunii pentru Mediterana și comisiile parlamentare mixte între Parlamentul European și parlamentele țărilor partenere constituie forumuri esențiale pentru dialog și pentru îmbunătățirea înțelegerii reciproce între factorii de decizie. Și parlamentarii pot aduce o contribuție importantă la sporirea eforturilor de

³ Deși obiectivele și modalitățile financiare și manageriale ale acestui fond vor fi diferite față de cele ale celorlalte instrumente de sprijinire a democratizării, ele se aplică în scopul consolidării sinergiilor și coerenței.

reformare și la monitorizarea angajamentelor în cadrul planului de acțiune PEV din fiecare țară, inclusiv privind problemele majore de ordin politic și drepturile omului.

1.3. Intensificarea cooperării în materie de politică și securitate

Urmează:

- să consolidăm implicarea UE în soluționarea conflictelor prelungite
- să utilizăm în mod concertat politica externă și de securitate comună, precum și alte instrumente ale UE
- să promovăm acțiuni comune pe tema problemelor majore de securitate cu partenerii din cadrul politicii europene de vecinătate la nivelul forumurilor internaționale

Tratatul de la Lisabona oferă Uniunii Europene ocazia unică de a-și consolida rolul. Acest lucru nu este nicăieri mai relevant decât în vecinătatea noastră. Cu toate acestea, pentru a face față acestei provocări, se impune ca politicile UE și ale statelor membre să se alinieze mai bine decât în trecut pentru a transmite mesajul comun și a asigura coerența necesară care ne va eficientiza acțiunile. Instrumentele și politicile UE vor fi eficiente numai dacă vor fi susținute de politicile statelor membre în mod corespunzător. Dacă dorim să facem din vecinătatea noastră un loc mai sigur și să ne protejăm interesele, nu mai putem menține starea de lucruri existente.

Persistența conflictelor prelungite care afectează o serie de țări partenere reprezintă o provocare gravă la adresa securității din întreaga regiune. Interesele geopolitice, economice și de securitate ale UE sunt afectate în mod direct de această instabilitate permanentă. Conflictul israeliano-palestinian și alte conflicte din Orientul Mijlociu, Caucazul de Sud, Republica Moldova și Sahara Occidentală continuă să afecteze un număr mare de populații, să alimenteze radicalizarea, să epuizeze resurse locale și internaționale considerabile și să constituie impedimente puternice în calea reformelor.

Uniunea Europeană încearcă deja în mod activ să soluționeze mai multe dintre aceste conflicte. UE face parte din Cvartetul pentru Orientul Mijlociu. Ea co-prezidează convorbirile de la Geneva dedicate păcii și securității în Georgia. Aceasta participă ca observator la convorbirile în format „5+2” pe tema conflictului transnistrean din Republica Moldova și ar fi pregătită să se implice mai intens în anumite structuri în care nu este încă reprezentată, de exemplu în Grupul de la Minsk al OSCE referitor la conflictul din Nagorno-Karabakh. UE intenționează să sprijine mai puternic măsurile de instaurare a unui climat de încredere și de deschidere față de teritoriile separatiste, eforturile și structurile internaționale care vizează stingerea conflictelor și, după ce s-a atins acest stadiu, punerea în aplicare a soluțiilor. De asemenea, UE va continua să se opună modificării frontierelor prin recurgerea la forța armată. Multe dintre instrumentele pe care le folosim pentru a promova integrarea economică și cooperarea sectorială pe întregul teritoriu învecinat ar putea fi mobilizate și pentru a veni în sprijinul obiectivelor de instaurare a unui climat de încredere și de soluționare a conflictelor. De asemenea, UE este pregătită să elaboreze, împreună cu organizațiile internaționale relevante și cu principalii parteneri vizati, scenarii de reconstrucție post-conflict care ar putea constitui un stimulent suplimentar pentru soluționarea conflictelor prin evidențierea avantajelor concrete pe care le presupun soluțiile pașnice.

Acolo unde UE este deja angajată în operațiuni de teren, de exemplu în cadrul misiunii de monitorizare a UE în Georgia, al misiunii UE de asistență la frontieră în Republica Moldova

și Ucraina sau în cadrul misiunii de poliție a UE și al misiunii UE de asistență la frontieră pentru punctul de trecere Rafah din teritoriile palestiniene ocupate, se vor lua măsuri suplimentare de valorificare a sinergiilor dintre prezența operațională și eforturile de promovare a reformelor. În special, ori de câte ori va fi cazul, UE se va oferi să sprijine eforturile de reformare a justiției și a sectorului securității, depuse de țările partenere, prin intermediul unor misiuni privind statul de drept sau prin alte instrumente ale politicii externe și de securitate comune (PESC) pe care le consideră utile.

Dincolo de soluționarea conflictelor, UE va face uz deplin de dispozițiile Tratatului de la Lisabona pentru a aborda alte preocupări legate de securitate și interese comune specifice, de exemplu securitatea energetică și a resurselor, schimbările climatice, neproliferarea, combaterea terorismului internațional și a criminalității transfrontaliere organizate și lupta împotriva drogurilor. Împreună cu țările partenere la PEV, UE se va angaja să întreprindă acțiuni comune pe probleme de PESC sau alte probleme globale în cadrul forurilor internaționale (de exemplu ONU, conferințe internaționale).

2. SPRIJINIREA DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE DURABILE

Urmează:

- să sprijinim adoptarea de către țările partenere a unor politici care să conducă la o creștere durabilă mai puternică și mai favorabilă incluziunii, la dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și a microîntreprinderilor și la crearea de locuri de muncă
- să întărim cooperarea industrială și să susținem îmbunătățirea mediului de afaceri
- să contribuim la organizarea de evenimente menite să favorizeze investițiile
- să încurajăm micro-creditele și investițiile directe realizate de întreprinderile mici și mijlocii din UE
- să valorificăm programele-pilot de dezvoltare regională pentru eliminarea disparităților economice dintre regiuni
- să lansăm programe-pilot de sprijinire a agriculturii și dezvoltării rurale
- să intensificăm dialogul referitor la politica macroeconomică cu partenerii care au realizat cele mai avansate reforme economice
- să îmbunătățim eficiența asistenței macrofinanciare prin simplificarea procesului decizional
- să intensificăm dialogul în domeniul ocupării forței de muncă și al politicilor sociale

2.1. Creșterea economică durabilă și crearea de locuri de muncă

Provocările economice și sociale cu care se confruntă vecinii noștri sunt imense. În mai multe țări din regiune sărăcia este răspândită pe scară largă, speranța de viață este adesea scăzută, rata șomajului este mare în rândul tinerilor și participarea femeilor la viața politică și economică este redusă. Capitalul natural se degradează, iar creșterea prețurilor la alimente și

energie are efecte severe în toate țările învecinate. Majoritatea țărilor partenere au economii fragile și slab diversificate, care rămân vulnerabile la șocurile economice externe. Prin urmare, obiectivele imediate sunt crearea de locuri de muncă, stimularea creșterii, îmbunătățirea protecției sociale și revitalizarea sectoarelor afectate de crizele recente (precum turismul). Rezolvarea acestor probleme este crucială pentru asigurarea durabilității reformelor politice și, de asemenea, poate contribui la atingerea Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului. Fragilitatea dezvoltării, creșterea ratei șomajului și mărirea decalajului dintre bogați și săraci sunt de natură să agraveze instabilitatea.

PEV va continua să încurajeze adoptarea de către țările partenere a unor politici care să conducă la o creștere mai puternică și mai favorabilă incluziunii. Acest lucru include sprijinirea eforturilor de îmbunătățire a mediului de afaceri, precum simplificarea procedurilor și încurajarea întreprinderilor mici și mijlocii, și a celor de promovare a capacității de inserție profesională. Eforturile țărilor partenere îndreptate către consolidarea respectării statului de drept și către combaterea corupției vor avea, de asemenea, un impact pozitiv asupra mediului de afaceri, facilitând intensificarea investițiilor străine directe și a transferului de tehnologie care, la rândul lor, vor stimula inovarea și crearea de locuri de muncă. UE va acorda o atenție deosebită provocării cu care se confruntă țările care ies dintr-o perioadă de schimbări politice, contribuind la organizarea unor inițiative precum **conferințele investitorilor** pentru a clarifica prioritățile naționale în materie de investiții și a încerca să construiască încrederea investitorilor. De asemenea, **un program îmbunătățit de protejare a investițiilor** ar reprezenta un semnal puternic pentru investitori și traderi. Comisia va analiza diferitele opțiuni pe care le are la dispoziție pentru a asigura securitatea juridică a investitorilor din țările învecinate.

Pentru a oferi un sprijin suplimentar întreprinderilor mici și mijlocii Comisia va discuta, de asemenea, cu BEI și cu alte categorii interesate despre rolul pe care ar putea să-l aibă **Fondul european de investiții**⁴ în țările partenere și va evalua măsurile de promovare a microcreditelor și a investițiilor directe realizate de IMM-urile din UE, inclusiv **garanțiile** aferente.

De asemenea, Comisia poate contribui la lupta împotriva nivelului ridicat al ratei șomajului și al sărăciei prin **programe-pilot de sprijinire a agriculturii și dezvoltării rurale**, precum și prin programe-pilot de dezvoltare regională, valorificând experiența vastă a UE în aceste domenii.⁵

Programele de dezvoltare regională pot contribui la remedierea dezechilibrelor și disparităților economice dintre regiuni, care subminează capacitatea întregii economii a unei țări. Programele-pilot actuale vor ajuta statele membre ale Parteneriatului estic să identifice structuri și activități adecvate pentru rezolvarea acestor probleme, atât pe teritoriul propriu, cât și, dacă va fi cazul, împreună cu vecinii lor din regiune, într-un context transfrontalier. O abordare similară poate fi luată în discuție și pentru vecinătatea sudică.

⁴ FEI dispune de experiență specifică în calitate de furnizor de finanțare cu risc pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) din UE și țările implicate în procesul de aderare, precum și de o rețea vastă de contacte comerciale. Prin urmare, FEI se află în poziția ideală pentru a promova investițiile IMM-urilor din UE în țările partenere.

⁵ Sfera de aplicare a programului european de vecinătate pentru agricultură și dezvoltare rurală (PEVADR) vizat în comunicarea „Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită cu țările sud-mediteraneene” – COM(2011) 200 – va fi extinsă pentru a include și vecinătatea estică.

Se va continua dialogul pe tema guvernantei macroeconomice și a sustenabilității finanțelor publice. Acest **dialog macroeconomic** va fi consolidat cu partenerii care au atins cel mai înalt grad de integrare economică în UE și se va baza pe o analiză a politicilor macroeconomice și a celor mai importante reforme structurale. El va fi însoțit de un dialog intensificat pe tema **politicilor sociale și în domeniul ocupării forței de muncă**.

Instrumentul de **asistență macrofinanciară** (AMF) poate fi mobilizat pentru a ajuta țările partenere să depășească dificultățile de scurtă durată legate de balanța de plăți. Pe termen scurt, acest lucru este cel mai relevant pentru țările care se confruntă cu impactul economic și social imediat al schimbărilor politice recente. Comisia va propune un regulament-cadru menit să eficientizeze procesul decizional de alocare a asistenței macrofinanciare, să ofere un temei juridic mai transparent pentru acest instrument și să rafineze unele dintre criteriile acestuia.

2.2. Întărirea legăturilor comerciale

Urmează:

- să negociem instituirea unor zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare cu partenerii care doresc și pot face acest lucru
- să continuăm dezvoltarea concesiilor comerciale, în special în sectoarele cele mai susceptibile să stimuleze imediat economiile partenerilor noștri

Majoritatea vecinilor noștri depind de UE, care reprezintă pentru ei principala piață de export și principala sursă a importurilor. Comerțul cu bunuri și servicii constituie un instrument puternic de stimulare a creșterii economice, de sporire a competitivității și de susținere a redresării economice. Prin urmare, este esențial să stabilim cu fiecare dintre aceștia acorduri comerciale ambițioase și reciproc avantajoase, care să răspundă nevoilor și capacităților lor economice.

Principalul și cel mai eficient vehicul pentru dezvoltarea unor legături comerciale mai strânse este **zona de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare** (ZLSAC). Zonele de acest tip ajută la desființarea progresivă a barierelor comerciale și vizează convergența reglementărilor în domenii cu impact asupra schimburilor comerciale, în special a normelor sanitare și fitosanitare, a celor privind bunăstarea animalelor, a regimurilor vamale și procedurilor la frontieră sau a celor privind concurența și achizițiile publice. Ele sunt menite a fi dinamice pentru a ține pasul cu evoluția reglementărilor din piața internă a UE. Pentru partenerii cei mai avansați, o ZLSAC poate conduce la integrarea economică progresivă pe piața internă a UE. Prin apropierea progresivă a normelor și practicilor UE, ZLSAC impun un nivel înalt de angajament față de realizarea unor reforme complexe și cu spectru larg. Acest lucru necesită o capacitate instituțională puternică. Reformele pot pune probleme în plan politic și impun implicarea comunității de afaceri, precum și a altor părți interesate. Pentru a angaja negocieri, țările partenere trebuie să fie membre OMC și să țină seama de recomandările esențiale care le permit să ducă la îndeplinire angajamentele rezultate. De asemenea, acestea trebuie să fi înregistrat un progres suficient pe calea valorilor și principiilor comune.

Schimburile comerciale se bazează, mai ales, pe o abordare bilaterală între UE și fiecare partener. Acest lucru permite celor mai avansate dintre țări să acționeze mai rapid și este

consecvent cu principiul diferențierii. Principiul este, la rândul său, consecvent cu viziunea pe termen lung a unei comunități economice emergente între UE și partenerii săi PEV⁶. Integrarea economică regională este importantă pentru stimularea schimburilor comerciale între parteneri și crearea unor rețele economice mai vaste. Pe termen lung, o astfel de comunitate s-ar baza pe un cadru comun de reglementare și pe un acces mai bun al bunurilor și serviciilor pe piață între țările partenere PEV și UE. O astfel de abordare ar lua în calcul posibilitatea de a permite țărilor partenere PEV care au un sistem judiciar independent și pe deplin funcțional, o administrație publică eficientă și care au înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește eradicarea corupției să intre în **zona nereglementată a pieței interne pentru bunuri**. Acest lucru se poate realiza numai după ce țările participante au atins un nivel suficient de soliditate administrativă și juridică.

Pe termen mai scurt, pentru partenerii care nu sunt pregătiți sau dornici să se angajeze în negocieri pentru ZLSAC se pot lua alte măsuri care să stimuleze și să faciliteze comerțul. Având în vedere circumstanțele și nivelul de ambiție al fiecărei țări partenere, UE va încerca să extindă **concesiile comerciale** în cadrul acordurilor existente sau al negocierilor aflate în curs, îndeosebi în sectoarele cel mai bine poziționate pentru a stimula imediat economia partenerilor, prin stabilirea unui ritm asimetric al liberalizării pentru a ține seama de circumstanțele fiecărei țări partenere. Accesul bunurilor pe piață se poate îmbunătăți prin **acorduri privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale** (AECA), care vor permite libera circulație a produselor industriale din anumite sectoare prin acceptarea reciprocă a certificatelor de conformitate. AECA vizează acoperirea tuturor sectoarelor în care legislația este armonizată la nivelul UE. De fapt, țările partenere care ar atinge acest stadiu ar deveni parte a unei zone de liber schimb pentru produse industriale între UE, SEE și Turcia. Cooperarea strânsă cu organismele și organizațiile europene în domeniile standardizării, evaluării conformității și metrologiei poate facilita punerea în aplicare a AECA. Pentru a accelera întocmirea AECA, Comisia este dispusă să intensifice asistența tehnică acordată partenerilor noștri. Este posibil ca în 2011 să se semneze deja astfel de acorduri cu Tunisia și Egipt.

De asemenea, se pot înregistra progrese și în ceea ce privește încurajarea fluxurilor comerciale între țările partenere, precum și între acestea și UE. Aplicarea rapidă a noii Convenții cu privire la regulile de origine preferențiale paneuromediteraneene va constitui un element important pentru partenerii din sud. Comisia va analiza modul în care convenția poate fi extinsă și la alți parteneri PEV și va formula propuneri în acest sens.

UE va continua să susțină reformele menite să ajute țările partenere să își consolideze capacitățile punând la dispoziția acestora cunoștințele și competențele de care dispune în domeniul sectorului public, inclusiv prin programe cuprinzătoare de dezvoltare instituțională sau prin alte mecanisme, cum ar fi înfrățirea instituțională sau TAIEX⁷. Acest lucru îi va ajuta pe parteneri să îndeplinească standardele pentru siguranța alimentară, sănătatea animalelor și plantelor și bunăstarea animalelor și astfel le va crește potențialul de export. În același mod, pentru a contribui la modernizarea sectorului agriculturii, UE va oferi programe de dezvoltare

⁶ A se vedea COM(2006) 726, 4.12.2006, Consolidarea politicii europene de vecinătate.

⁷ TAIEX este Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații gestionat de serviciile Comisiei. TAIEX sprijină țările partenere în ceea ce privește apropierea, aplicarea și executarea legislației europene. Se bazează în mare măsură pe cerere și facilitează oferirea de cunoștințe și competențe adaptate pentru rezolvarea problemelor în cel mai scurt timp; http://ec.europa.eu/enlargement/taix/what-is-taix/index_en.htm.

rurală astfel încât să ajute, printre altele, la îmbunătățirea calității produselor agricole și alimentare.

2.3. Intensificarea cooperării sectoriale

Urmează:

- să intensificăm cooperarea sectorială, punând un accent deosebit pe cunoștințe și inovare, schimbări climatice și mediu, energie, transport și tehnologie
- să facilităm participarea țărilor partenere la activitatea anumitor agenții și programe ale UE

Intensificarea cooperării se poate realiza în toate sectoarele relevante pentru piața internă, de la politica socială și sănătatea publică până la protecția consumatorului, statistică, dreptul societăților comerciale, cercetare și dezvoltare tehnologică, politică maritimă, turism, spațiu și multe altele. Cooperarea și schimburile vor fi intensificate semnificativ, conform abordării „mai mult pentru mai mult” („*more for more*”), în următoarele domenii:

- UE va propune partenerilor învecinați să colaboreze la crearea unui **spațiu comun al cunoștințelor și inovației**. Acesta ar reuni mai multe zone ale cooperării existente în prezent: dialogul politic, consolidarea capacităților naționale și regionale, cooperarea în cercetare și inovare și creșterea oportunităților de mobilitate pentru studenți, cercetători și cadre universitare. În paralel, cooperarea în domeniul **învățământului superior** va fi extinsă prin intensificarea sprijinului pentru **mobilitatea studenților și cadrelor universitare** în contextul unor parteneriate între universități (în cadrul programului Erasmus Mundus) și printr-o cooperare structurată pentru modernizarea universităților (prin programul Tempus).
- UE și vecinii săi își vor uni eforturile în domeniul **schimbărilor climatice**, intensificându-și cooperarea pentru a crea tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon și a îmbunătăți rezistența (adaptarea) la impactul schimbărilor climatice, în vederea punerii în aplicare a Acordului de la Cancun și a evoluției către instaurarea unui regim climatic cuprinzător la nivel global. UE și țările partenere ar trebui să urmărească și atingerea unui nivel mai înalt de **protecție a mediului**⁸ în scopul aplicării unor norme mai ridicate în ceea ce privește calitatea aerului și a apei, îmbunătățirea guvernantei mediului, creșterea eficienței în utilizarea resurselor, protejarea biodiversității și a ecosistemelor și sprijinirea investițiilor necesare în infrastructură.
- Cooperarea în domeniul **energiei** va fi intensificată printr-un dialog mai susținut pe teme de politică energetică vizând continuarea integrării piețelor, îmbunătățirea securității energetice pe baza unor cadre convergente de reglementare, inclusiv cu privire la normele de siguranță și de mediu, crearea de noi parteneriate pentru sursele regenerabile de energie și eficiența energetică, precum și siguranța nucleară. Pe termen mediu, acest lucru ar putea determina extinderea Tratatului de instituire a

⁸ În Comunicarea sa privind Inițiativa UE 2020 „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” COM(2011)21, Comisia a subliniat necesitatea unei cooperări strânse cu partenerii esențiali, inclusiv cu cei din vecinătate.

Comunității Energiei pentru a include vecini care încă nu au aderat la el sau, pe baza experienței dobândite în urma acestuia, crearea complementară a unei „comunități a energiei UE-Mediterana de Sud”.

- Comisia va propune un nou cadru de cooperare în domeniul **transporturilor** care să vizeze o mai bună integrare a piețelor în sectorul transporturilor, îndeosebi prin extinderea rețelelor transeuropene de transport (TEN-T) la țările partenere, să remedieze blocajele administrative, cu accent pe aspectele legate de siguranță și securitate (inclusiv aspecte precum gestionarea traficului aerian și feroviar și transportul maritim) și să îmbunătățească cooperarea cu diferite agenții de transport ale UE.
- De asemenea, Comisia susține o abordare și o cooperare mai strategică în materie de **afaceri maritime**, care să vizeze îmbunătățirea cooperării în sectoarele maritime și să permită dezvoltarea economică durabilă.
- Evoluțiile recente din țările sud-mediteraneene au demonstrat importanța **tehnologiilor informației și comunicațiilor** ca instrumente ale schimbării politice și sociale. Prin urmare, cooperarea cu țările partenere va fi intensificată, astfel încât să susțină dezvoltarea unei economii digitale, folosind TIC pentru a răspunde provocărilor la nivel național și global.

În cele din urmă, UE va facilita în continuare participarea țărilor partenere la activitatea **agențiilor UE** și la **programele UE** care le sunt deschise⁹. Această posibilitate li se oferă de mai mulți ani și a avut ca rezultat o oarecare cooperare în domenii precum monitorizarea situației drogurilor sau siguranța aeriană. O prioritate a Comisiei este întocmirea unei liste cu programele la care pot participa țările partenere, punând accentul pe cele care oferă oportunități pentru tineri și contacte interpersonale. De asemenea, Comisia va sprijini țările partenere în îndeplinirea condițiilor legislative prealabile necesare pentru participarea la activitățile agențiilor UE și va oferi ajutor pentru acoperirea unei părți din costurile de participare aferente.

2.4. Migrație și mobilitate

Urmează:

- să continuăm procesul de facilitare a eliberării vizelor pentru anumiți parteneri PEV selectați și pe cel de liberalizare a vizelor pentru cei mai avansați dintre aceștia
- să dezvoltăm parteneriatele pentru mobilitate existente și să încheiem unele noi
- să încurajăm statele membre să utilizeze pe deplin oportunitățile oferite de Codul UE al vizelor

Mobilitatea și contactele interpersonale sunt fundamentale pentru promovarea înțelegerii reciproce și a dezvoltării economice. Ele sunt indispensabile pentru schimburile comerciale, în special în domeniul serviciilor, dar și pentru schimburile de idei, propagarea inovațiilor,

⁹ COM(2006) 724, 4.12.2006.

abordarea problemelor sociale și de ocupare a forței de muncă, stabilirea unor relații puternice între societăți comerciale, universități și organizații ale societății civile.

Mobilitatea forței de muncă este un domeniu în care UE și vecinii săi se pot completa reciproc. Populația UE îmbătrânește, iar anumite domenii se vor confrunta cu un deficit al forței de muncă. Țările din vecinătatea noastră au lucrători instruiți, tineri și talentați care pot completa aceste lacune. UE este conștientă de faptul că atragerea acestor talente presupune riscul migrației inteligentei, risc a cărui atenuare ar putea necesita măsuri de sprijin suplimentare.

Țările partenere sunt, în același timp, și importante țări de origine și de tranzit pentru migranții ilegali. Cooperarea în combaterea migrației ilegale este esențială pentru reducerea suferinței umane și a pierderii securității determinată de această migrație. Această cooperare va constitui una dintre condițiile pe care se vor baza parteneriatele pentru mobilitate.

PEV vizează elaborarea unei abordări reciproc avantajoase, în cadrul căreia dezvoltarea economică a țărilor partenere și a UE, migrația legală bine gestionată, consolidarea capacităților în materie de gestionare a frontierelor, azilul și cooperarea eficientă pentru aplicarea legii vor fi în strânsă legătură. Această abordare este conformă cu cei trei piloni ai abordării globale a UE și cu Comunicarea privind migrația care a fost adoptată recent¹⁰: organizarea mai bună a migrației legale, maximizarea impactului pozitiv al migrației asupra dezvoltării, intensificarea consolidării capacităților în materie de gestionare a frontierelor și a migrației. Promovarea și respectarea drepturilor migranților fac, de asemenea, parte integrantă din această abordare.

Parteneriatele pentru mobilitate constituie cadre cuprinzătoare menite să asigure buna gestionare a circulației persoanelor între UE și o țară terță. Aceste parteneriate reunesc toate măsurile care garantează că mobilitatea este reciproc avantajoasă. Ele prevăd un acces mai bun la canalele migrației legale și întărirea capacităților de gestionare a frontierelor și de combatere a migrației ilegale. Acestea pot include inițiative de asistare a țărilor partenere în instituirea sau îmbunătățirea gestionării migrației forței de muncă, aceasta incluzând recrutarea, formarea profesională și instruirea lingvistică, dezvoltarea și recunoașterea competențelor, precum și repatrierea și reintegrarea migranților.¹¹ În vederea intensificării mobilității cetățenilor, îndeosebi a studenților, cercetătorilor și oamenilor de afaceri, între țările partenere și UE, Comisia invită statele membre să utilizeze pe deplin oportunitățile oferite de **Codul UE al vizelor**. Comisia va analiza modurile de sprijinire a acestora în derularea procesului și de monitorizare a punerii în aplicare. În acest context trebuie subliniate posibilitățile de renunțare la taxa de viză și de acordare a unor vize cu intrări multiple pentru categoriile de solicitanți menționate anterior.

Până în prezent, dintre vecinii noștri, au fost instituite parteneriate pentru mobilitate cu Republica Moldova și Georgia. Comisia consideră că mai multe țări din vecinătate ar reprezenta candidați buni pentru astfel de parteneriate. Comisia va urmări încheierea negocierilor cu Armenia și va pregăti lansarea celor cu Maroc, Tunisia și Egipt, de exemplu¹².

¹⁰ COM(2011) 248 final, 4.5.2011.

¹¹ Comisia va finanța consolidarea capacităților în cadrul Instrumentului european de vecinătate și parteneriat (IEVP).

¹² În conformitate cu Comunicarea „Un dialog pentru migrație, mobilitate și securitate cu țările din sudul Mediteranei” - COM(2011)292/3.

UE va continua să ajute Ucraina și Republica Moldova în eforturile de punere în aplicare a planurilor de acțiune pentru liberalizarea vizelor. În paralel cu acordurile de readmisie și facilitare a eliberării vizelor aflate în vigoare sau în curs de elaborare cu țările din cadrul Parteneriatului estic, UE ar trebui să urmărească și încheierea unor acorduri de facilitare a eliberării vizelor, simultan cu a unor acorduri de readmisie, cu țările partenere din sud. Toate aceste acorduri vor necesita cooperarea cu UE în materie de migrație, mobilitate și securitate. Va trebui să se adopte măsuri specifice pentru prevenirea migrației ilegale, pentru gestionarea eficientă a frontierelor, pentru garantarea securității documentelor și combaterea criminalității organizate, inclusiv a traficului de ființe umane și a traficului de migranți. Pe termen lung ar trebui avute în vedere, de la caz la caz, măsuri progresive vizând liberalizarea vizelor acolo unde există condițiile unei bune gestionări și securități a mobilității.

În ceea ce privește **azilul**, UE va contribui la întărirea protecției internaționale în regiune prin continuarea aplicării programului de protecție regional pentru Belarus, Republica Moldova și Ucraina. Dacă situația va permite acest lucru, Comisia va demara aplicarea programului de protecție regional și pentru Egipt, Libia și Tunisia. Vor fi susținute și alte inițiative individuale ale țărilor partenere PEV în acest domeniu. Relocarea refugiaților în cadrul UE trebuie să facă parte integrantă din eforturile UE de sprijinire a țărilor învecinate care se confruntă cu un flux important de refugiați.

3. CREAREA UNOR PARTENERIATE REGIONALE EFICIENTE ÎN CADRUL POLITICII EUROPENE DE VECINĂTATE

Recunoscând pe deplin diversitatea țărilor învecinate, UE oferă fiecăreia dintre acestea un parteneriat printr-o politică unică, având la bază răspunderea reciprocă. Dimensiunile estică și sudică ale PEV urmăresc să completeze această politică unică prin stimularea cooperării regionale și dezvoltarea de sinergii și răspunsuri regionale la provocările specifice de natură geografică, economică și socială din fiecare regiune. Acestea se întemeiază pe diferitele moșteniri istorice ale politicilor anterioare ale UE față de aceste regiuni. În sud, cei cincisprezece ani de cooperare euro-mediteraneeană în toate domeniile acestei relații au fost completați recent de lansarea Uniunii pentru Mediterana. Parteneriatul estic a impulsionat semnificativ relațiile dintre UE și vecinii săi din est în ultimii doi ani.

3.1. Consolidarea Parteneriatului estic

Urmează:

- să încheiem și să punem în aplicare acorduri de asociere, inclusiv ZLSAC-uri
- să urmărim democratizarea
- să urmărim procesul de facilitare a eliberării vizelor și de liberalizare a acestora
- să îmbunătățim cooperarea sectorială, cu precădere în domeniul dezvoltării rurale
- să promovăm beneficiile Parteneriatului estic pentru cetățeni
- să sporim conlucrarea cu societatea civilă și partenerii sociali

Instituirea Parteneriatului estic (PE) a consolidat relațiile reciproce cu țări partenere din Europa de Est și Caucazul de Sud. Acesta a contribuit la inițierea și consolidarea unui proces dificil de schimbare. Regiunea a cunoscut un progres general spre democrație în ultimul deceniu, inclusiv situații de schimbare a regimului. Regiunea continuă să se confrunte cu provocări economice majore – este săracă, prezintă diferențe semnificative între diferitele țări și poate fi afectată de factori și influențe externe.

Gradul în care partenerii au abordat elementele fundamentale ale Parteneriatului estic variază (spre exemplu respectarea valorilor universale ale democrației, a drepturilor omului și a statului de drept; eforturi continue pe calea reformei; și o concentrare mai mare asupra soluționării conflictelor prelungite). În timp ce unii parteneri arată un angajament clar de a atinge întregul potențial al acestuia, alții au realizat doar un progres parțial. UE se va asigura că partenerii cei mai avansați și angajați pe calea reformelor democratice care stau la baza Parteneriatului estic beneficiază cel mai mult de acesta. În același timp, instrumentele Parteneriatului estic necesită o mai mare adaptare la situația fiecărei țări, pe baza experienței rezultate în urma primei etape de punere în aplicare – cu precădere prin identificarea unor instrumente care să acopere perioada îndelungată necesară pentru negocierea unor acorduri de asociere extinse și complexe.

Acordurile de asociere (AA), dintre care majoritatea includ acorduri ZLSAC, oferă fiecărei țări din Parteneriatul estic ocazia de a alege nivelul ambițiilor pe care dorește să le materializeze în avansarea pe calea integrării și a reformei. Grație unui angajament și sprijin susținut din partea UE, țările partenere pot utiliza acordul pentru a obține convergență normativă și instituțională. Acestea presupun alinierea la legislația, normele și standardele UE care duc, treptat, la integrarea economică pe piața internă.

Negocierile pentru acorduri de asociere au demarat cu cinci țări partenere și constituie o bază politică solidă pentru avansarea relațiilor. Negocierile privind ZLSAC în cadrul AA au demarat cu Ucraina și vor demara și cu alți parteneri pe măsură ce sunt întrunite condițiile relevante. În pofida dimensiunii lor relativ mici și, prin urmare, a schimburilor comerciale limitate între țările Parteneriatului estic și UE, ZLSAC reprezintă o prioritate esențială a UE, întrucât sunt instrumente eficiente de consolidare a legăturilor politice și economice între UE și vecinii săi estici. În scopul de a ajuta țările partenere să dezvolte capacitatea administrativă necesară pentru reforme aprofundate, Parteneriatul estic prevede și programe de dezvoltare instituțională cuprinzătoare (DIC). În completare, programele-pilot de dezvoltare regională sunt cel mai nou instrument al UE care sprijină partenerii acestuia în abordarea dezechilibrelor economice, sociale și regionale. Aceste programe vor ajuta partenerii să instituie structuri și activități corespunzătoare care să răspundă provocărilor regionale.

Anumite țări ale Parteneriatului estic acordă o importanță majoră identității lor europene, iar dezvoltarea unor relații mai apropiate cu UE se bucură de o susținere publică puternică. Valorile pe care este întemeiată Uniunea Europeană, și anume libertatea, democrația, respectul pentru drepturile omului și libertățile fundamentale și statul de drept, sunt, de asemenea, în centrul procesului de asociere politică și integrare economică pe care le oferă Parteneriatul estic. Aceste valori sunt consacrate și în articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană și pe acestea se întemeiază articolele 8 și 49.

Contactele interpersonale reprezintă o parte importantă a parteneriatului. UE va continua să sprijine Ucraina și Republica Moldova în eforturile lor de punere în aplicare a planurilor de acțiune pentru **liberalizarea vizelor**. Aceste planuri ar putea deveni modele pentru alte țări ale Parteneriatului estic. În același timp, țările Parteneriatului estic trebuie să exploateze în întregime oportunitățile oferite de facilitarea vizelor.

Partenerii estici au beneficiat de cinci **inițiative emblematic**¹³ în domeniile gestionării frontierelor, dezvoltării IMM-urilor, cooperării în domeniul energiei, protecției civile și guvernantei în materie de mediu. Aceste programe vor fi adaptate acum pentru a oferi o susținere sporită pentru obiectivele parteneriatului bilateral. Spre exemplu, activitatea în cadrul inițiativei emblematic privind gestionarea integrată a frontierelor este direcționată treptat spre susținerea partenerilor în respectarea condițiilor pentru facilitarea eliberării vizelor și a liberalizării acestora. Creșterea vizibilității activităților bilaterale și multilaterale ale Parteneriatului estic este importantă pentru a explica beneficiile acestuia pentru publicul larg. Pentru a sprijini creșterea solidarității regionale, UE trebuie să își dezvolte asistența pentru cooperare subregională care se concentrează pe aspecte specifice ce implică mai puțini parteneri. Cadrul multilateral trebuie să fie utilizat de o manieră strategică mai pronunțată pentru a avansa relațiile bilaterale între partenerii noștri, inclusiv în domeniul soluționării conflictelor.

În conformitate cu obiectivul PEV reînnoit de a se concentra asupra legăturilor între societăți, UE va promova un angajament mai intens cu părțile interesate, inclusiv parlamentele, în cadrul EURONEST, instituit de către Parlamentul European; cu actorii regionali în cooperare cu Comitetul Regiunilor; cu liderii în domeniul afacerilor, în cadrul Forumului de afaceri al Parteneriatului estic; și cu societatea civilă și partenerii sociali care utilizează Forumul societății civile al Parteneriatului estic și platformele naționale ale acestuia.

Cooperarea în cadrul Parteneriatului estic va continua cu dialogul privind politicile în domenii precum:

- educația, tineretul și cultura: extinderea participării în programe precum Erasmus Mundus, Tempus, Tineretul în Acțiune și eTwinning; deschiderea unor programe viitoare ale UE precum Programul de învățare pe tot parcursul vieții pentru țările Parteneriatului estic; monitorizarea Programului Cultura pentru acțiuni speciale 2009-10 și a Programului Cultura al Parteneriatului estic;
- transportul: conectarea rețelelor de infrastructură ale UE și ale partenerilor săi estici;
- energia, mediul, schimbările climatice: un dialog intensificat, în urma instituirii Parteneriatului estic pentru eficiență energetică și mediu (ESP), și aderarea Ucrainei și Republicii Moldova la Tratatul privind Comunitatea Europeană a Energiei pentru a consolida cooperarea în domeniul securității energetice;
- societatea bazată pe transferul de cunoștințe, cercetare și informație: integrarea completă a comunităților de cercetare și educație din regiune în cadrul e-infrastructurii (de exemplu rețeaua de date paneuropeană GÉANT pentru conectarea în rețea, și Infrastructura Europeană Grid pentru rețele și calcul distribuit).
- aspecte vamale și de aplicare a legii pe baza cadrelor strategice pentru cooperare în domeniul vamal cu Ucraina, Republica Moldova și Belarus, precum și cooperare în domeniul combaterii contrabandei;

¹³ Acestea sunt: Gestionarea integrată a frontierelor; Întreprinderi mici și mijlocii; Piețele regionale de energie electrică, eficiența energetică și sursele de energie regenerabilă; Prevenirea, pregătirea și răspunsul la dezastre naturale și produse de om; Guvernanță în materie de mediu.

- măsuri de dezvoltare rurală (în conformitate cu Programul european de vecinătate pentru agricultură și dezvoltare rurală);
- politici de ocupare a forței de muncă și sociale;
- justiție, libertate și securitate pe baza Planului de acțiune al Parteneriatului estic pentru justiție și afaceri interne, care urmează să fie prezentat ulterior în acest an în cadrul Programului de la Stockholm¹⁴, inclusiv parteneriate pentru mobilitate;
- Politica de Securitate și de Apărare Comună (PSAC).

Statele membre ale UE, țările terțe și instituțiile financiare internaționale (IFI) s-au arătat interesate de avansarea obiectivelor Parteneriatului estic și de susținerea proiectelor de importanță strategică. Sunt mobilizate resurse suplimentare din Facilitatea de investiții pentru vecinătate (FIV), de la parteneri bilaterali și IFI, în special BEI, BERD și Banca Mondială. Această cooperare trebuie urmărită într-o manieră dinamică, valorificând Facilitatea pentru IMM-uri, Facilitatea pentru partenerii estici ai BEI și Fondul fiduciar de asistență tehnică al Parteneriatului estic la care UE și statele membre sunt invitate să contribuie.

Grupul pentru informare și coordonare al Parteneriatului estic reunește IFI și țări terțe interesate de coordonarea donatorilor și, la un nivel mai general, de dezvoltarea Parteneriatului estic, inclusiv Canada, Japonia, Norvegia, Rusia, Elveția, Turcia și S.U.A. Această cooperare informală va fi intensificată în conformitate cu interesele partenerilor din cadrul Parteneriatului estic.

A doua reuniune la nivel înalt a Parteneriatului estic va avea loc în luna septembrie 2011 în Varșovia. Comisia Europeană și Înaltul reprezentant vor prezenta ulterior o foaie de parcurs care să orienteze viitoarea punere în aplicare a Parteneriatului estic, pe baza rezultatelor reuniunii la nivel înalt.

3.2. Construirea Parteneriatului pentru democrație și prosperitate împărtășită în țările sud-mediteraneene

Urmează:

- să întreprindem programe cuprinzătoare de consolidare instituțională similare cu cele puse în aplicare cu partenerii estici
- să lansăm un dialog privind migrația, mobilitatea și securitatea cu Tunisia, Maroc și Egipt (ca un prim pas către un Parteneriat pentru mobilitate)
- să consolidăm cooperarea industrială euro-mediteraneeană
- să lansăm programe-pilot de susținere a agriculturii și dezvoltării rurale
- să determinăm Uniunea pentru Mediterana să se concentreze pe proiecte concrete cu beneficii clare pentru populațiile din regiunea mediteraneeană

¹⁴ Planul de acțiune care pune în aplicare Programul de la Stockholm - COM(2010) 171: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0171:FIN:EN:PDF>.

- adâncim cooperarea subregională
- consolidăm dialogul privind ocuparea forței de muncă și politicile sociale

PEV trebuie să aibă o reacție ambițioasă la schimbările spectaculoase care au loc în prezent în regiunea sud-mediteraneeană. Comunicarea comună privind un *Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită în țările sud-mediteraneene*¹⁵, emisă la 8 martie, a subliniat primele elemente ale ofertei UE pentru un nou parteneriat cu parteneri implicați în construcția democrației și a unor reforme vaste. Principalele trei direcții în care UE intenționează să își dezvolte în continuare relațiile cu partenerii din Mediterana sunt transpuse în această comunicare: transformare democratică și construcție instituțională; un parteneriat mai solid cu cetățenii; și dezvoltare economică durabilă și favorabilă incluziunii. Prin diferitele sale politici și instrumente, parteneriatul va fi cuprinzător și larg, însă va fi diferențiat mai clar în funcție de nevoile specifice, precum și de nivelul de ambiție al fiecărui partener. UE este angajată deja într-un proces de consolidare a relațiilor cu o serie de parteneri, în special prin acordarea „statutului avansat”¹⁶.

Partenerii care doresc să instituie un Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită cu UE trebuie să înregistreze progrese în ceea ce privește elementele fundamentale enumerate în secțiunea 1.1. Viziunea pe termen lung pentru cei mai avansați parteneri din Mediterana este asocierea politică strânsă cu UE și integrarea economică pe piața internă. Pe termen scurt, următoarele opțiuni vor fi disponibile pentru partenerii care înregistrează progrese în reforme.

Pentru a susține transformarea democratică vor fi instituite **programe de dezvoltare instituțională cuprinzătoare** similare cu cele puse în aplicare cu vecinii din est: acestea vor furniza cunoștințe de specialitate și sprijin financiar substanțial pentru a construi capacitatea celor mai importante organelor administrative (vamă, agenții de aplicare a legii, justiție) și vor fi direcționate cu prioritate către instituțiile care sunt cele mai necesare pentru a susține democratizarea.

Pentru a construi **un parteneriat mai solid cu cetățenii**, Comisia va lansa un dialog privind migrația, mobilitatea și securitatea, de exemplu cu Tunisia, Maroc și Egipt (ca un prim pas către un parteneriat pentru mobilitate). Aceste propuneri sunt detaliate în continuare în Comunicarea privind migrația, mobilitatea și securitatea în zona de vecinătate sudică¹⁷. Cooperarea între școli (eTwinning), mobilitatea studenților și a personalului academic în cadrul parteneriatelor universitare (Erasmus Mundus), cooperarea structurată pentru modernizarea universităților (Tempus) și mobilitatea pentru tineret (Tineret în Acțiune) vor fi, de asemenea, extinse pentru a oferi un sprijin îmbunătățit tineretului. De asemenea, pot fi promovate noi inițiative în domeniul culturii.

Pe termen scurt, pentru a realiza o **dezvoltare economică durabilă și favorabilă incluziunii**, UE va accelera eforturile de a extinde prevederile comerciale ale acordurilor de asociere

¹⁵ COM(2011) 200.

¹⁶ Statutul avansat, care are la bază punerea în aplicare optimă a Planului de acțiune PEV, a fost acordat Marocului în 2008 și Iordaniei în 2010. Statutul ar putea fi extins la alte țări sudice PEV care înregistrează progrese în reformele lor. În funcție de țară, acesta poate atrage după sine consolidarea cooperării politice și în domeniul securității, avantaje comerciale și o mai bună integrare pe piața internă a UE și sprijin financiar suplimentar pentru reforme. Are la bază un plan de acțiune nou și mai cuprinzător.

¹⁷ COM (2011) 292/3.

existente prin încheierea negocierilor în curs cu privire la agricultură și a celor din domeniul serviciilor și al dreptului de stabilire. Zonelor de vecinătate sudice selectate li se va da, de asemenea, ocazia de a începe pregătirile pentru viitoare negocieri ZLSAC. Pentru a completa ajustările structurale corelate cu deschiderea pieței și pentru a promova o creștere favorabilă incluziunii, Comisia va finanța programe-pilot pentru agricultură și dezvoltare rurală și, pe baza experienței Parteneriatului estic, programe-pilot de dezvoltare regională.

Comisia va promova cooperarea industrială la nivel euro-mediteraneean continuând punerea în aplicare a Cartei euro-mediteraneene pentru întreprinderi, adaptând Carta la nevoile IMM-urilor în conformitate cu documentul UE „Small Business Act”, împărtășind bunele practici și deschizând activități și rețele în sectoarele prioritare (textile, turism, materii prime). Comisia va intensifica dialogul cu privire la politica socială și de ocupare a forței de muncă și va încuraja un dialog social eficient, inclusiv prin intermediul Forumului euro-mediteraneean de dialog social. Cooperarea în domeniul reglementării la nivel regional ar putea să faciliteze schimburile comerciale și să îmbunătățească mediul investițional. Dezvoltarea unei rețele trans-mediteraneene de transport multimodală, eficientă, sigură și durabilă va contribui, de asemenea, la o dezvoltare economică durabilă și favorabilă incluziunii. Comisia conlucrează deja cu BEI și Organizația Maritimă Internațională în scopul identificării unor acțiuni-pilot pentru îmbunătățirea cooperării între sectoarele maritime din Mediterana.

Uniunea pentru Mediterana (UpM), care completează relațiile bilaterale dintre UE și partenerii săi trebuie să își crească potențialul de a organiza o cooperare regională eficientă și orientată spre rezultate. Aceasta asigură în continuare caracterul integrator al cooperării regionale în Mediterana prin includerea unor actori precum Turcia și țările din Balcanii de Vest. Înaltul Reprezentant și Comisia sunt pregătiți să joace un rol mai important în cadrul UpM, în conformitate cu Tratatul de la Lisabona. Revitalizarea UpM necesită o trecere la o abordare mai pragmatică, care să se bazeze pe proiecte. Secretariatul UpM trebuie să funcționeze ca un catalizator pentru a reuni statele, BEI, instituțiile financiare internaționale și sectorul privat în jurul unor proiecte economice concrete de o importanță strategică și care generează locuri de muncă, inovație și creștere în întreaga regiune. Participarea țărilor partenere la aceste proiecte ar putea urma principiul geometriei variabile, în funcție de nevoile și interesele acestora. Cofinanțarea de la bugetul UE pentru proiecte specifice de infrastructură ar putea fi furnizată prin Facilitatea de investiții pentru vecinătate. În contextul economic și politic actual, proiectele emblematic identificate la Reuniunea la nivel înalt de la Paris rămân pe deplin relevante, în special Planul solar mediteraneean, depoluarea Mediteranei sau dezvoltarea de autostrăzi maritime și de autostrăzi rutiere, Inițiativa mediteraneeană de dezvoltare a întreprinderilor. Pentru a susține dezvoltarea durabilă, trebuie să se acorde o mai mare prioritate punerii în aplicare a acordurilor regionale precum Convenția de la Barcelona pentru protejarea mediului marin și a zonei de coastă a Mării Mediterane.

În final, **o cooperare subregională** care să implice mai puțini vecini și care să se concentreze asupra unor subiecte specifice poate să aducă beneficii și să creeze o solidaritate sporită. Cooperarea subregională din Magreb ar putea fi dezvoltată, de exemplu prin susținerea unei interconectări fizice sporite. UE va prezenta propuneri specifice în viitorul apropiat, inclusiv cu privire la modalități de a susține posibilitatea deschiderii frontierelor în regiune.

4. UN CADRU DE POLITICI ȘI PROGRAME SIMPLIFICAT ȘI COERENT

4.1. Priorități mai clare printr-o orientare politică mai bună

Urmează:

- să focalizăm planurile de acțiune PEV și asistența acordată de UE asupra unui număr mai mic de priorități, susținute de repere mai precise

Relațiile bilaterale dintre UE și fiecare dintre vecinii săi au devenit mai puternice în ultimii ani. Dialogul strâns și intens s-a dezvoltat nu numai în ceea ce privește aspectele politice generale, ci și în domenii specifice ale cooperării noastre. Aceste legături foarte strânse și un nivel crescut de implicare impun un dialog politic și o cooperare mai puternică. Tratatul de la Lisabona oferă Uniunii Europene mijloacele de a produce politici și programe coerente și consecvente, reunind componente ale politicii externe și de asistență a UE care anterior erau gestionate de instituții diferite.

Între țările partenere și statele membre există un consens în privința faptului că o mai mare autonomie a consiliilor de asociere ar permite o discuție mai aprofundată la nivel politic. Însă dialogul politic nu trebuie redus la o discuție anuală în cadrul Consiliului de asociere: ar trebui prevăzute oportunități ad-hoc mai numeroase și mai frecvente atunci când condițiile impun acest lucru. Un dialog politic mai continuu și mai intim este fundamental pentru a crea încrederea și siguranța necesare pentru abordarea dificultăților noastre comune. În plus, Comisia intenționează să intensifice dialogul cu privire la politicile sectoriale (precum energia, educația, tineretul, migrația și transportul) cu omologii săi ministeriali din țările partenere.

În timp ce **planurile de acțiune PEV** rămân cadrul pentru cooperarea noastră generală, UE va sugera partenerilor să se concentreze asupra unui număr limitat de priorități pe termen scurt și mediu, incorporând repere mai precise și o succesiune mai clară a acțiunilor. UE își va adapta corespunzător prioritățile pentru asistența sa financiară. Această listă de priorități va stabili ritmul politic și va ajuta atât UE, cât și fiecare stat vecin, să producă rezultate importante într-un orizont de timp convenit de comun acord. Acest lucru va permite și o mai bună corelare a obiectivelor de politică cu programarea asistenței. Pornind de la această bază, documentele de programare pot fi simplificate și se pot concentra pe identificarea acelor priorități din planul de acțiune care necesită asistență specială din partea UE.

Simplificarea în continuare a acordării asistenței financiare va fi luată în considerare și în elaborarea noului regulament privind Instrumentul european de vecinătate (IEV) în contextul următorului cadru financiar multianual, pentru a traduce nevoia de a avea, în practică, o acordare mai flexibilă și mai concentrată a asistenței financiare.

În paralel, UE va continua să întocmească rapoarte anuale cu privire la progresele înregistrate, conform planurilor de acțiune. Rapoartele se vor concentra mai mult asupra democrației și, în timp, se va dezvolta o corelare mai strânsă între rezultatele măsurate în aceste rapoarte, asistența și nivelurile sprijinului financiar acordat.

4.2. Finanțare

Urmează:

- să reorientăm și să direcționăm fonduri prevăzute și programate în IEVP, precum și alte instrumente de politică externă relevante prin prisma acestei noi abordări
- să furnizăm resurse suplimentare în valoare de peste 1 miliard EUR până în 2013 pentru a răspunde nevoilor urgente ale zonei noastre de vecinătate
- să mobilizăm o consolidare bugetară din diverse surse
- să procedăm imediat la depunerea propunerilor de buget armonizate către autoritatea bugetară (transferuri pentru 2011, Scrisoarea rectificativă pentru 2012, reprogramarea pentru 2013)

Punerea în aplicare a noii abordări a politicii de vecinătate având la bază responsabilitatea reciprocă și un angajament comun față de valorile universale ale drepturilor omului, democrației și statului de drept necesită **resurse suplimentare în valoare de până la 1 242 de milioane EUR până în 2013**. Aceste resurse se adaugă sumei de 5 700 de milioane EUR acordată în cadrul Instrumentului european de vecinătate și parteneriat pentru 2011-2013. În eventualitatea unor urgențe noi, finanțarea acțiunilor vizate în regiune în cadrul instrumentelor tematice și al mecanismelor de intervenție în situații de criză din bugetul UE constituie resurse noi. Se va acorda sprijin financiar pentru consolidarea în continuare a parteneriatului cu cetățenii din întreaga regiune, pentru a susține creșterea durabilă și favorabilă incluziunii, pentru a acoperi nevoile suplimentare rezultate în urma transformării democratice a țărilor partenere, pentru a avansa în realizarea Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului și a finanța inițiativele noi rezultate în urma acestei analize, în special în domeniul parteneriatului cu societățile, al dezvoltării rurale și regionale (*a se vedea secțiunile 3.1 și 3.2 de mai sus*). Aici este inclusă o sumă de până la 250 de milioane EUR rezultată din restituiri de împrumuturi vechi și operațiuni cu capital de risc, care va fi pusă la dispoziția Facilității euro-mediterraneene de investiții și parteneriat (FEMIP) pentru a promova creșterea și ocuparea forței de muncă prin finanțarea unor operațiuni noi și pentru a susține nevoile de finanțare pe termen lung ale IMM-urilor. În acest sens, Consiliul ar trebui să adopte propunerea Comisiei de a modifica articolul 23 din Regulamentul IEVP.

Aceste resurse suplimentare vor fi furnizate prin realocări în cadrul titlului 4 din cadrul financiar multianual 2007-2013 și prin utilizarea marjei nealocate la plafonul de cheltuieli din 2012 și – în măsura în care este necesar – prin Instrumentul de flexibilitate. Comisia va transmite în scurt timp o scrisoare rectificativă pentru proiectul de buget pentru 2012.

Comisia reflectează în prezent asupra celei mai bune modalități de a integra situația generală a țării în ceea ce privește democrația, responsabilitatea, statul de drept și buna gestiune financiară în deciziile sale privind măsurile de sprijin bugetar și își va contura abordarea în comunicarea viitoare cu privire la sprijinul bugetar. În acest mod ar trebui să se ofere și flexibilitatea necesară pentru a adapta nivelurile și tipurile de sprijin la situația reformelor din fiecare țară parteneră.

4.3. Implicarea BEI și a BERD

Urmează:

- să asigurăm posibilități suplimentare de împrumut din partea BEI și a BERD, inclusiv o extindere a mandatului BERD pentru a include partenerii sudici selectați

Pentru a susține proiecte mari de infrastructură care pot sprijini conectarea UE la zona sa de vecinătate, pentru a stimula dezvoltarea și a face față unor provocări majore în domeniul energiei, mediului și transportului, este important să ne asigurăm că Banca Europeană de Investiții și alte bănci de dezvoltare regională precum Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare dețin resurse financiare suficiente. Comisia susține creșterea mandatului extern al BEI pentru vecinii estici și sudici, precum și extinderea mandatului BERD la anumite țări din sudul Mediteranei. BEI și BERD pot contribui împreună la obiectivele de politică ale UE prin maximizarea avantajelor lor comparative. Operațiunile BERD din țările din sudul Mediteranei trebuie să susțină obiectivele de politică ale UE și nu trebuie să ducă la un transfer de resurse de la operațiuni din vecinătatea estică a UE.

Adoptarea mandatului extern revizuit al BEI ar crește capacitatea BEI de a acorda împrumuturi în baza garanției UE în zona de vecinătate a UE. În special, în cazul în care Consiliul aprobă pachetul de împrumuturi suplimentare în valoare de 1 miliard EUR propus de către Parlamentul European, BEI ar putea să acorde aproape 6 miliarde EUR țărilor mediteraneene în perioada 2011-2013. Fondurile necesare de până la 90 de milioane vor fi mobilizate pentru a acorda garanțiile bugetare necesare pentru a răspunde creșterii împrumuturilor BEI către regiunea Mediteranei.

4.4. Planificarea pentru anul 2013 și următorii

Urmează:

- să promovăm un mod mai flexibil și mai simplu de a acorda ajutor în cadrul programului post-2013 care va succede programului actual I EVP
- să intensificăm eforturile de coordonare între UE, statele sale membre și alte IFI importante și donatori bilaterali

În concluziile sale din iulie 2010 cu privire la PEV, Consiliul a recunoscut „necesitatea de a susține procesele de deschidere a piețelor, integrarea economică și convergența de reglementare, precum și consolidarea relațiilor bilaterale, în întreaga zonă de vecinătate, prin acordarea de sprijin financiar adecvat, de asistență tehnică și prin consolidarea capacităților” și a arătat că „va reveni la aspectul sprijinului financiar în contextul discuțiilor cu privire la cadrul financiar multianual următor”. Comisia va reflecta obiectivele pe termen mediu și viziunea reînnoită din cadrul PEV în propunerile sale pentru Cadrul financiar multianual post-2013 al UE¹⁸. Sursa esențială de finanțare, Instrumentul european de vecinătate (IEV), va furniza cea mai mare parte a sprijinului financiar pentru țări partenere, în special prin programe de cooperare bilaterală, regională și transfrontalieră. Nivelul de finanțare al acestuia va trebui să reflecte ambițiile PEV revizuit. Instrumentul ar trebui să se raporteze tot mai mult de politică și să realizeze o mai mare diferențiere, mai multă flexibilitate, condiționalități mai stricte și stimulente pentru cele mai bune performanțe, reflectând ambiția fiecărui parteneriat (de exemplu negocierile ZLSAC). Asistența UE ar putea, de asemenea, să fie pusă în aplicare tot mai mult prin transferul acesteia către țările partenere, cu condiția ca regulile financiare ale Uniunii să fie respectate și interesele financiare ale UE să fie protejate.

Pentru a maximiza sprijinul extern pentru agenda reformei convenite în contextul PEV, UE va accelera eforturile de coordonare cu statele membre ale UE, alți donatori bilaterali, BEI,

¹⁸ Propunerile Comisiei vor fi prezentate ulterior, în acest an.

BERD și instituțiile financiare internaționale. Acestea pot îmbrăca forma unei programări comune, unor inițiative comune de cooperare și unor programe și proiecte de cofinanțare. Pentru a îmbunătăți coordonarea asistenței UE, SEAE și serviciile Comisiei vor lua în considerare posibilitatea de a lansa exerciții-pilot de programare comună cu statele membre interesate în țările din zona de vecinătate sudică ce traversează o perioadă de tranziție spre democrație.

CONCLUZII

Vecinătatea noastră oferă mari oportunități de integrare și cooperare cu beneficii reciproce, de exemplu populații active numeroase și instruite, piețe de dimensiuni considerabile care necesită dezvoltare și soluții reciproc avantajoase în domeniul securității energetice. Cooperarea cu vecinii noștri este singura modalitate de a face față provocărilor și amenințărilor care nu respectă frontierele, precum terorismul, migrația ilegală, poluarea râurilor și mărilor noastre comune. Cooperarea ne permite să ne ocupăm de sursele de instabilitate și de conflict din regiune.

Mai multe țări învecinate din est și sud au pornit pe o cale ambițioasă de tranziție în ultimul deceniu. Acestea au nevoie de sprijin pentru consolidarea proceselor respective. Altele s-au alăturat acestui proces doar recent. Și acestea au nevoie de sprijinul nostru urgent și pot beneficia de lecțiile învățate de ceilalți parteneri. Este în interesul UE să susțină aceste procese de transformare, acționând împreună cu vecinii săi pentru ancorarea valorilor și principiilor esențiale ale drepturilor omului, ale democrației și statului de drept, ale economiei de piață și ale dezvoltării durabile și favorabile incluziunii în construcția lor politică și economică.

Noua abordare a PEV prevăzută în prezenta comunicare reprezintă un pas în această direcție. Comisia și Înalțul Reprezentant fac apel la Consiliu și la Parlamentul European să accepte atât inițiativa globală, cât și și propunerile concrete pe care le prezintă. În prezent, intenționăm să continuăm consultările cu vecinii noștri cu privire la cea mai bună modalitate de a transpune această nouă abordare în fiecare parteneriat individual.

Provocările sunt numeroase și rezolvarea lor deplină poate necesita timp. Obiectivul nostru comun este crearea unei regiuni democratice, prospere și stabile, în care peste 800 de milioane de cetățeni să poată trăi, munci și modela viitorul propriei țări având convingerea că libertatea, demnitatea și drepturile lor vor fi respectate.

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ PENTRU PROPUNERI

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1 Titlul propunerii/inițiativei

Comunicare comună din partea Comisiei și a Înalțului Reprezentant pentru politica externă și de securitate: „Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine”

1.2. Domeniul (domeniile) de politică vizat(e) în structura ABM/ABB¹⁹

Relații Externe

1.3. Natura propunerii/inițiativei

☐ Propunerea/inițiativa se referă la o acțiune nouă

☐ Propunerea/inițiativa se referă la o acțiune nouă în urma unui proiect-pilot/acțiuni pregătitoare²⁰

X Propunerea/inițiativa se referă la extinderea unei acțiuni existente

☐ Propunerea/inițiativa se referă la o acțiune reorientată către o nouă acțiune

1.4. Obiective

1.4.1. Obiectivul (obiectivele) strategic(e) multianual(e) urmărit(e) de propunere/inițiativă

Europa în lume: exercitarea influenței noastre pe scena mondială

1.4.2. Obiectiv (obiective) specific(e) și activități ABM/ABB implicate

Activitate (activități) ABM/ABB vizată (vizate)

19.08 Politica de vecinătate europeană și relațiile cu Rusia

Obiective specifice legate de activitatea ABM

1. Consolidarea condițiilor pentru o strânsă cooperare între UE și vecinii săi și pentru integrarea regională și multilaterală;

2. Sprijinirea reformelor economice și sectoriale ale vecinilor UE și promovarea unei mai bune integrări cu UE și între țările învecinate;

¹⁹ ABM: gestiune pe activități – ABB: întocmirea bugetului pe activități.

²⁰ Astfel cum se menționează la articolul 49 alineatul (6) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

3. Promovarea democrației, a drepturilor omului și a statului de drept și contribuirea la soluționarea conflictelor în vecinătatea UE.

1.4.3. Rezultatul (rezultatele) și impactul preconizate

A se preciza efectele pe care propunerea/inițiativa ar trebui să le aibă asupra beneficiarilor vizati/grupurilor vizate.

Analiza strategică a politicii europene de vecinătate (PEV) întreprinsă anul trecut a identificat unele domenii în care politica poate fi consolidată considerabil. Revoluțiile și revoltele din sudul Mediteranei și puternicele aspirații pe care le-au exprimat cetățenii acestor țări față de schimbările politice și democratice fac ca sprijinul UE să fie și mai important decât în trecut, indicând, în același timp, unele domenii în care UE și țările partenere pot și ar trebui să depună mai multe eforturi. De asemenea, UE își menține angajamentul de a sprijini într-un mod durabil procesele de democratizare și reformă în întreaga vecinătate, la est și la sud.

Comunicarea intitulată „Un răspuns nou în contextul schimbărilor din țările vecine” prezintă propunerile rezultate din revizuirea strategică a PEV și, în acest context, detaliază apropierea de Europa de Est și sudul Caucazului prin continuarea punerii în aplicare a Parteneriatului estic și de sudul Mediteranei, în contextul noului „Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită”. Oferind un „Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită”, în special, UE încearcă să sprijine transformările democratice începute în Egipt și în Tunisia, fiind posibilă extinderea sferei de acoperire la alte țări din sudul Mediteranei.

Noile activități care decurg din revizuire pot fi grupate în trei componente principale:

Componenta 1: Transformarea democratică și consolidarea instituțiilor (*Relevantă pentru obiectivul ABM 3 de mai sus*)

*Sprijinirea transformării democratice și a consolidării instituțiilor printr-un **program amplu de consolidare a instituțiilor pentru transformare democratică** și alte acțiuni relevante adresate acelor instituții care joacă un rol-cheie în societățile democratice și oferirea de asistență în reforma democratică a sectorului securității.*

Rezultate preconizate

O mai bună respectare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

O mai bună guvernare democratică;

Un sistem judiciar mai independent și mai eficient;

Un nivel mai scăzut al corupției;

Un control democratic mai bun al sectorului securității;

Mobilitate sporită legată de o mai bună gestionare a frontierelor și a migrației;

O legislație mai apropiată de acquis-ul UE.

Componenta 2: Construirea unui parteneriat mai puternic cu cetățenii *(Relevantă pentru obiectivul ABM nr. 1 de mai sus)*

Construirea unui parteneriat mai puternic cu cetățenii, prin extinderea contactelor între studenți, cercetători și tineri.

Creșterea mobilității studenților și a personalului universitar în cadrul parteneriatelor între universități (Erasmus Mundus) și cooperarea structurată pentru modernizarea universităților (Tempus);

Cooperarea între școli inițiată prin deschiderea programului UE eTwinning;

Intensificarea contactelor în rândul tinerilor;

O mai bună informare a cetățenilor PEV (inclusiv în regiunile separatiste) cu privire la realizările, oportunitățile și provocările PEV.

Componenta 3: Creșterea și dezvoltarea economică durabile și favorabile incluziunii *(Relevantă pentru obiectivul ABM nr. 2 de mai sus)*

*Promovarea creșterii durabile și **favorabile incluziunii** prin sprijinirea IMM-urilor și prin abordarea disparităților economice și sociale cu o țară parteneră prin „**programe-pilot**”, după modelul politicilor UE de coeziune și dezvoltare rurală*

Reducerea disparităților economice interne;

Crearea de noi locuri de muncă;

Dezvoltarea IMM-urilor;

Îmbunătățirea educației și formării profesionale;

Îmbunătățirea condițiilor de viață ale comunităților agricole;

Creșterea securității alimentare;

O mai bună integrare pe piața internă a UE prin participarea la programele UE.

1.4.4. Indicatori de rezultat și impact

A se preciza indicatorii pentru monitorizarea punerii în aplicare a propunerii/inițiativei.

Respectarea drepturilor omului și a standardelor democratice în conformitate cu rapoartele transmise de ONG-uri, ONU și organismele regionale

Alegeri democratice și credibile monitorizate în mod adecvat;

Nivelul corupției;

Numărul de școli incluse în programul eTwinning;

Numărul de studenți și cercetători care participă la programul Erasmus Mundus;

Numărul de proiecte structurate de cooperare universitară;

Nivelul de bunăstare al comunităților agricole;

Numărul de cereri soldate cu succes din partea partenerilor PEV în programele UE;

Furnizarea mai durabilă unor alimente accesibile în țările PEV;

Reducerea nivelului disparităților economice și sociale;

Reducerea nivelului șomajului.

1.5. Fundamentarea propunerii/inițiativei

1.5.1. Cerința (cerințele) care trebui îndeplinit(e) pe termen scurt sau lung

Viziune politică și obiective pe termen mediu

Viziunea pe termen lung care stă la baza PEV este crearea unei zone de vecinătate în care fiecare țară parteneră să își dezvolte legăturile cu UE în măsura în care îi permit propriile sale aspirații, necesități și capacități. La nivel politic, această viziune oferă posibilitatea unei cooperări mai strânse cu UE, inclusiv mai multe inițiative comune în cadrul forurilor internaționale pe probleme globale de interes comun. Din punct de vedere economic, UE este deschisă și față de o mai bună integrare economică, menită să conducă la o integrare economică progresivă pe piața internă a UE. De asemenea, această viziune sprijină accelerarea procesului de creștere durabilă și favorabilă incluziunii în rândul vecinilor noștri, care să-i ajute să devină mai competitivi, să creeze locuri de muncă decente și să atingă Obiectivele de dezvoltare ale mileniului. UE ar trebui să își mobilizeze întregul spectru al politicilor sale în funcție de nevoile și interesele comune și în funcție de angajamentele asumate de fiecare țară în parte față de procesul de reformă și de democratizare.

Scopul constă în asumarea unui angajament reciproc sporit față de bunăstarea politică și economică a cetățenilor noștri - atât din Europa, cât și din țările vecine - pentru a oferi astfel cea mai bună garanție pentru stabilitatea și prosperitatea noastră comună. O astfel de viziune nu este lipsită de provocări. Pentru țările partenere, reformele necesare presupun realizarea unor cheltuieli importante și depunerea unor eforturi substanțiale înainte ca acestea să poată culege roadele. În ceea ce privește UE, este important să nu se pericliteze buna funcționare a pieței interne și să se asigure existența mobilității într-un mediu sigur.

În cursul următorilor patru-cinci ani, țările partenere care vor adopta măsuri decisive în direcția reformelor politice și economice se pot aștepta să încheie un **acord de asociere în cadrul Parteneriatului estic** (cele din est), sau un **Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită** (cele din sud). Acesta va fi însoțit de sporirea mobilității și de intensificarea contactelor interpersonale (de exemplu, inclusiv prin posibila creare de parteneriate pentru mobilitate), de integrarea economică prin cooperare industrială, de dezvoltarea IMM-urilor, de investiții străine directe și intensificarea relațiilor comerciale cu UE (de exemplu prin crearea unor zone de liber schimb aprofundate și cuprinzătoare și prin

încheierea altor acorduri, de exemplu în agricultură sau servicii, sau prin încheierea unor acorduri privind evaluarea conformității și acceptarea produselor industriale pentru sectoarele prioritare) și de o mai bună integrare sectorială (de exemplu prin integrarea pe o piață energetică paneuropeană și participarea în cadrul programelor și agențiilor UE în conformitate cu posibilitățile de deschidere acordate în fiecare program și cu orientările generale privind participarea în cadrul agențiilor UE).

Oferind un „Parteneriat pentru democrație și prosperitate împărtășită”²¹, în special, UE încearcă să sprijine transformările democratice începute în Egipt și în Tunisia, fiind posibilă extinderea sferei de acoperire la alte țări. Pentru a continua cu fermitate procesul de transformare democratică, aceste țări au nevoie de sprijin pentru a-și reforma instituțiile și a reîncepe creșterea economică. În același timp, populația acestor țări trebuie, de asemenea, să vadă că UE este pregătită să ofere ajutor în această perioadă de transformare caracterizată atât prin provocări, cât și prin dificultăți.

Finanțare suplimentară

Punerea în aplicare a noii abordări a politicii de vecinătate bazate pe responsabilitate comună și un angajament comun față de valorile universale ale drepturilor omului, democrației și statului de drept va necesita resurse de suplimentare de **1 242 de milioane EUR până în 2013**. Acestea includ:

a) Cadrul legal al I EVP se află în poziția ideală pentru a susține cea mai mare parte a noilor măsuri de cooperare care au fost identificate în cadrul analizei. Din acest motiv, Comisia propune completarea pachetului I EVP (750,5 milioane EUR) din diverse surse, și anume: 355 de milioane EUR prin redistribuirea unor fonduri din pachetele altor instrumente și - pentru tranșa pentru 2012 - din marja aferentă rubricii 4 din proiectul de buget (PB) pe 2012 (241,5 milioane EUR), precum și 154 de milioane EUR din Instrumentul de flexibilitate. Creșterea propusă poate fi asigurată fără revizuirea oficială a Regulamentului I EVP în conformitate cu punctul 37 din Acordul interinstituțional privind perspectivele financiare 2007-2013, aceasta reprezentând răspunsul la „*circumstanțe noi, obiective, pe termen lung... motivate în mod explicit și precis, fără a se ține seama de rezultatele obținute în urma punerii în aplicare a programului*”. În măsura în care marja actuală din PB 2012 a fost creată prin reducerea anumitor linii bugetare în comparație cu programarea financiară anterioară, măsura propusă ar putea fi considerată, de asemenea, „redistribuire”. Mai multe detalii vor fi prezentate într-o scrisoare rectificativă;

b) alocarea de fonduri din alte instrumente, precum Instrumentul european pentru drepturile omului și democrație (EIDHR) (13,4 milioane EUR pentru anii 2011-2012), programul tematic pentru actori nestatali din cadrul Instrumentului de cooperare pentru dezvoltare (3,8 milioane EUR în 2011);

c) utilizarea Instrumentului de stabilitate (40 de milioane EUR)²²;

²¹ COM(2011) 200, 8.3.2011.

²² Suma exactă care va fi mobilizată în cadrul instrumentului de stabilitate va depinde de identificarea proiectelor adecvate. În cazul în care valoarea acestor proiecte se ridică la mai puțin de 40 de milioane EUR, soldul va fi transferat către I EVP.

d) rezervarea a 90 de milioane EUR pentru a constitui garanția necesară pentru atragerea de credite suplimentare de 1 miliard din partea BEI în sud²³;

e) utilizarea Instrumentului de asistență macrofinanciară (100 de milioane EUR)²⁴,

f) acordul ca BEI să reutilizeze restituirile din operațiunile vechi pentru investițiile de capital în IMM-uri (244 de milioane EUR).

Aceasta din urmă necesită adoptarea de către Consiliu a modificării articolului 23 a Regulamentului IEPV.

În paralel, programele indicative naționale existente sunt reorientate către obiectivele-cheie ale noului parteneriat, iar suma de 150 de milioane EUR este realocată din pachetul IEPV pentru a sprijini noul Instrument PEV pentru societatea civilă și alte acțiuni de promovare a unui parteneriat mai puternic cu societățile.

Diferențiere

Deși toate țările partenere vor beneficia de activitățile menite să consolideze „parteneriatul cu societățile” (componenta 2), finanțarea în cadrul celorlalte două componente va fi alocată țărilor partenere pe baza unei abordări de tipul „mai mult pentru mai mult” bazate pe responsabilitatea reciprocă.

Creșterea sprijinului acordat de UE va depinde de progresele înregistrate ceea ce privește procesul de construire și consolidare a democrației și respectarea statului de drept. Cu cât o țară înregistrează progrese mai multe și mai rapide în ceea ce privește reformele sale interne, cu atât mai mult sprijin va primi din partea UE. Acest sprijin îmbunătățit va lua diverse forme, inclusiv creșterea finanțării pentru dezvoltare socială și economică, programe de o amploare mai mare pentru dezvoltarea instituțională (DIC), mai mult acces pe piață, creșterea finanțării din partea BEI pentru investiții și o mai bună facilitare a mobilității. Aceste angajamente preferențiale vor fi adaptate la nevoile fiecărei țări și la contextul regional și vor recunoaște faptul că o reformă eficientă presupune cheltuieli inițiale semnificative. Pentru țările în care nu a avut loc un proces de reformă, UE va reconsidera sau chiar va reduce finanțarea.

1.5.2. Valoarea adăugată a implicării UE

Propunerea ar trebui să fie privită în contextul general al unei noi politici europene de vecinătate, care oferă țărilor partenere o cooperare politică mai strânsă și o integrare economică mai profundă, în conformitate cu articolul 8 din Tratatul de la Lisabona. Acesta se bazează pe schimbul de experiențe din procesul de integrare europeană cu vecinii noștri și pe

²³ În cazul în care Consiliul și Parlamentul convin și asupra creșterii plafonului pentru vecinătatea estică în contextul analizei de la jumătatea mandatului extern al BEI, suma necesară va fi rezervată pentru provizionarea Fondului de garantare. Trebuie remarcat faptul că, în conformitate cu Regulamentul privind Fondul pentru garantare [Regulamentul (CE, Euratom) nr. 480/2009 al Consiliului], provizionarea necesară va avea loc în decursul mai multor ani, începând cu 2013.

²⁴ Suma exactă care va fi mobilizată în cadrul acestui instrument va depinde de nevoile de finanțare ale țărilor eligibile pentru AMF, identificate în cadrul programelor de stabilizare și reformă economică derulate cu sprijinul IMF. În cazul în care valoarea programelor AMF se ridică la mai puțin de 100 de milioane, soldul va fi transferat către IEPV.

implicarea treptată a acestora în politicile UE. Întrucât oferta UE se bazează în mare parte pe integrarea pe piața internă a UE, UE se află în poziția ideală să ofere o astfel de asistență decât statele membre în mod individual.

1.5.3. *Lecții învățate din experiențe anterioare similare*

Cinci evaluări de țară și două evaluări regionale (MEDA II și TACIS) au fost efectuate cu privire la asistența oferită în trecut țărilor vecine. Principalele sectoare vizate au fost următoarele: dezvoltarea economică (inclusiv comerțul), sectorul social (inclusiv sănătatea și educația), sectorul privat, agricultura (inclusiv securitatea alimentară) și energia (inclusiv energia nucleară).

Evaluările au arătat că aducerea la un numitor comun (IEVP) a cooperării bilaterale și regionale cu țări cu care anterior s-a cooperat prin două regulamente separate (TACIS și MEDA) a avut un efect pozitiv de fertilizare încrucișată, mai ales în cazul mecanismelor de acordare de sprijin pentru reforme. Consolidând rezultatele pozitive ale experiențelor dobândite în cadrul MEDA²⁵, sprijinul acordat pentru reforme prin intermediul bugetului a crescut de la introducerea IEVP și a dat rezultate tangibile, promovând reforme și ajutând la întărirea dialogului politic cu țările partenere²⁶. Totuși, această abordare ar trebui îmbunătățită în continuare pentru a încorpora atenția sporită acordată valorile fundamentale și guvernancei democratice. De asemenea, ar trebui depuse eforturi pentru o mai bună asociere a societății civile la conceperea și monitorizarea operațiunilor și pentru îmbunătățirea vizibilității acestora.

Pe de altă parte, introducerea unui nou ansamblu de instrumente pe baza experienței extinderii (TAIEX, Twinning și, mai nou, programele ample de consolidare a instituțiilor) au condus la creșterea capacității IEVP de a furniza proiecte de construcție instituțională și de a promova convergența normativă în cadrul acquis-ului UE. Această cooperare transfrontalieră a pus la dispoziția IEVP un mecanism mai bun pentru abordarea cooperării între regiunile situate de-a lungul unei frontiere comune.

1.5.4. *Coerența și posibilă sinergie cu alte instrumente relevante*

Deși IEVP este principalul instrument prin care este canalizată cooperarea financiară a UE cu vecinii săi, țările vizate de PEV beneficiază și de alte instrumente financiare care au ca obiect unele aspecte politice speciale (provocări la nivel mondial, drepturile omului, securitatea nucleară) sau situații de criză (asistența macrofinanciară, Instrumentul de stabilitate, instrumentele de asistență umanitară).

În ultimul timp, unele din aceste instrumente au fost mobilizate pentru a răspunde noilor nevoi ale vecinătății sudice a UE și vor continua să fie utilizate în sprijinul proceselor de tranziție din regiunea vecinătății.

În **Tunisia**, în cadrul Instrumentului de stabilitate, a fost adoptat un pachet de 2 milioane EUR pentru a sprijini 1) reforma politică și procesul electoral și 2) independența societății civile și a

²⁵ A se vedea principalele concluzii ale „Evaluării regulamentului MEDA II și a punerii în aplicare a acestuia” (iunie 2009).

²⁶ După cum se exemplifică în concluziile evaluării operațiunilor de sprijin bugetar în Tunisia (noiembrie 2010).

presei. De asemenea, se prevede acordarea unui sprijin suplimentar către societatea civilă în cadrul Instrumentului european pentru democrație și drepturile omului (EIDHRI) în domenii precum observarea alegerilor de către societatea civilă națională, formarea partidelor politice, sprijin pentru libera exprimare și promovarea valorilor democratice și capacitatea de monitorizare a drepturilor omului, ridicându-se la 2 milioane EUR. În cadrul programului tematic „Actori nestatali și autorități locale” aferent Instrumentului de cooperare pentru dezvoltare pentru Tunisia s-au rezervat 1,2 milioane EUR. În sfârșit, prin EIDHR va fi finanțată o misiune a UE de observare electorală (de până la 4 milioane EUR).

În **Egipt** se vor aloca 2,9 milioane EUR în cadrul Instrumentului european pentru democrație și drepturile omului (EIDHR) pentru sprijinirea acțiunilor de combatere a torturii, de îmbunătățire a condițiilor de arest preliminar și de promovare a libertății presei și a libertății credințelor. 2,6 milioane EUR vor fi alocate în cadrul programului tematic „Actori nestatali și autorități locale” (Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare) pentru a promova emanciparea tinerilor, drepturile femeii și sprijinul pentru drepturi sociale și economice.

Instrumentul de asistență umanitară (70 de milioane EUR) a fost mobilizat pentru abordarea consecințelor conflictului intern din **Libia** și pentru a asista refugiații și persoanele strămutate, în timp ce alte 5 milioane EUR provenite din Rezerva de ajutor de urgență au fost canalizate prin mecanismul de protecție civilă pentru a finanța repatrierea cetățenilor străini.

1.6. Durata și impactul financiar

☒ Propunere/inițiativă cu **durată limitată**

– ☒ Propunere/inițiativă în vigoare din 2011 până în 2013

– ☒ Impact financiar din 2011 până în 2013

☐ Propunere/inițiativă cu **durată nelimitată**

– Punere în aplicare cu o perioadă inițială din AAAA până în AAAA,

– urmată de o perioadă de funcționare în regim de croazieră.

1.7. Tipul (tipurile) de gestionare preconizat(e)²⁷

☒ **Gestiune centralizată** directă de către Comisie

☒ **Gestiune centralizată indirectă** prin delegarea sarcinilor de execuție către:

– ☒ agenții executive

– ☐ organisme instituite de Comunități²⁸

– ☐ organisme publice naționale/organisme cu misiune de serviciu public

– ☐ persoanele cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în temeiul titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, identificate în actul de bază relevant în sensul articolului 49 din regulamentul financiar

☐ **Gestiune partajată** cu statele membre

☒ **Gestiune descentralizată** cu țări terțe

☒ **Gestiune în comun** cu organizații internaționale (*a se specifica*)

Observații

Obiectivele vor fi urmărite printr-o combinație de măsuri puse în aplicare prin diferite metode de gestionare, în special:

Acțiunile de construcție instituțională vor fi puse în aplicare în special prin gestionarea directă de către Comisie;

Schimburile universitare și schimburile de tineri și cooperarea universitară și școlară vor fi implementate prin intermediul Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură.

²⁷ Detalii privind metodele de gestionare și trimerile la Regulamentul financiar sunt disponibile pe site-ul BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

²⁸ Astfel cum se menționează în articolul 185 din Regulamentul financiar.

Programele-pilot concepute după modelul politicii de coeziune și agricultură vor fi derulate fie prin gestiunea directă centralizată, fie prin gestiunea descentralizată.

Gestiunea în comun cu organizații internaționale va fi utilizată pentru unele acțiuni punctuale (de exemplu sprijinul pentru respectarea convențiilor Consiliului Europei). S-ar putea lua în considerare și cooperarea delegată, în vederea eficienței ajutoarelor și diviziunea muncii cu statele membre.

2. MĂSURI DE GESTIONARE

2.1. Norme de monitorizare și raportare

A se preciza frecvența și condițiile.

Comisia va monitoriza progresele cooperării sale externe la toate nivelurile:

aportul (în special fluxurile financiare: angajamente, contracte și plăți);

activitățile / realizările (executarea proiectelor și a programelor, monitorizarea internă realizată la fața locului de către delegațiile Comisiei)

- *progresul / rezultatul* (monitorizarea externă axată pe rezultate²⁹) și *impactul*;

Programarea ajutoarelor externe pe termen lung pentru țările și regiunile partenere se desfășoară în cadrul pregătirii documentelor strategice (până la 7 ani) și al programelor indicative (3-4 ani). Aceste documente de programare pot fi revizuite în orice moment pentru reajustarea priorităților programării. Programele indicative includ obiectivele specifice și rezultatele preconizate pentru fiecare domeniu de cooperare.

2.2. Sistemul de gestionare și control

2.2.1. Riscul (riscurile) identificat(e)

1) Instabilitatea politică și administrativă din țările partenere poate conduce la dificultăți în elaborarea programelor, întârzieri în distribuirea fondurilor și pierderea eficacității;

2.) Insuficiența creditelor administrative poate conduce la lipsa de resurse umane pentru gestionarea asistenței;

3) Aplicarea deficientă a standardelor de calitate poate conduce la elaborarea defectuoasă a programelor și proiectelor;

4) Lipsa circulației informațiilor poate împiedica soluționarea unor aspecte problematice legate de gestionarea ajutoarelor;

²⁹

Sistemul de monitorizare axată pe rezultate (MAR) permite o apreciere rapidă a performanței proiectului sau programului, precum și a implicațiilor sale mai ample și oferă Comisiei un aviz independent privind portofoliul său de proiecte. Urmărirea unei abordări consecvente asigură deținerea de către Comisie a unor date comparabile pentru toate regiunile pentru care acordă asistență externă.

2.2.2. Metoda (metodele) de control preconizată(e)

Creșterea nivelului de pregătire identificarea țărilor cele mai expuse riscului, elaborarea unui plan de gestionare a riscului specific fiecărei țări, monitorizarea evoluției în țările respective prin mai multe canale.

Credite administrative suficiente: Programarea detaliată a creditelor administrative provenite atât din rubrica 4, cât și din rubrica 5 a cadrului financiar multianual pentru 2007-2013. Ajustarea alocării resurselor umane între serviciile de la sedii și delegații pe baza previziunilor nevoilor și a evaluării volumului de muncă prin criterii cuantificabile ori de câte ori este posibil (de exemplu numărul de contracte care trebuie pregătite).

Implementarea și respectarea standardelor și a cerințelor înainte și după grupul de sprijin de calitate; mobilizarea în cadrul delegațiilor și al serviciilor responsabile din DG DEVCO a cunoștințelor de specialitate necesare încă din primele etape ale procesului, atât prin sprijin la distanță, cât și prin sprijin pe teren.

Îmbunătățirea sistemului – Calitatea datelor și prezentarea de rapoarte: transmiterea din timp a informațiilor cu privire la negocierile în curs de desfășurare și asigurarea faptului că toate aspectele problematice legate de gestionarea ajutoarelor sunt deja bine identificate și transmise persoanelor implicate în negocieri.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudei și neregulilor

A se preciza măsurile de prevenire și de protecție existente sau preconizate.

Protejarea intereselor financiare ale Uniunii Europene și lupta împotriva fraudei și a neregulilor fac parte integrantă din Regulamentul privind IEVP. Controlul administrativ al contractelor și plăților va ține de responsabilitatea delegațiilor UE din țările beneficiare. Fiecare dintre operațiunile finanțate în temeiul prezentului regulament va fi supravegheată în toate etapele ciclului de proiecte prin intermediul delegațiilor³⁰. O atenție deosebită va fi acordată naturii cheltuielilor (eligibilitatea cheltuielilor), respectării bugetelor (cheltuielile efective) și verificării informațiilor justificative și a documentației relevante (dovada cheltuielilor).

³⁰

Acestea autorizează Comisia (OLAF) să desfășoare controale și inspecții la fața locului în conformitate cu Regulamentul nr. 2185/96 (Euratom, CE) al Consiliului din 11 noiembrie 1996.

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica (rubricile) din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate)

- Linii bugetare de cheltuieli existente

În ordinea rubricilor din cadrul financiar multianual și a liniilor bugetare

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Natura cheltuielilor	Contribuție			
	Numărul [Descriere.....]	CD/CND ⁽³¹⁾	Țări AELS ³²	Țări candidate ³³	Țări terțe,	În sensul articolului 18 alineatul (1) litera (aa) din Regulamentul financiar
19.01.04.02	Cheltuieli IEVP de gestiune administrativă	CND	NU	NU	NU	NU
19.08.01	Politica de vecinătate europeană – cooperare financiară	CD	NU	NU	NU	NU

³¹ CD = credite diferențiate / CND = credite nediferențiate.

³² AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.

³³ Țările candidate și, după caz, țările potențial candidate din Balcanii de Vest.

3.2. Impactul estimat asupra cheltuielilor milioane EUR (cu 3 zecimale)

Impactul estimat asupra cheltuielilor						
Rubrica din cadrul financiar multianual	Rubrica 4 - Relații externe					
			2011	2012	213	Total
Credite operaționale						
19.08.01 - Politica de vecinătate europeană – cooperare financiară	Angajamente	(1)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Plăți	(2)	0,000	115,125	104,700	219,825
Credite de natură administrativă finanțate din pachetul de programe specifice (15)						
19.01.04.02 – Credite administrative IEVP		(3)	0,000	11,750	8,250	20,000
Total credite pentru DG DEVCO	Angajamente	1+3	85,000	395,500	270,000	750,500
	Plăți	2+3	0,000	126,875	112,950	239,825
Total credite operaționale	Angajamente	(4)	85,000	383,750	261,750	730,500
	Plăți	(5)	0,000	115,125	104,700	219,825
Credite de natură administrativă finanțate din pachetul de programe specifice			0,000	11,750	8,250	20,000
Total credite	Angajamente		85,000	395,500	270,000	750,500
	Plăți		0,000	126,875	112,950	239,825
(15). Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.						

3.2.1. Impactul estimat asupra creditelor operaționale

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite operaționale
- ☒ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite operaționale, conform explicațiilor de mai jos:

Credite de angajament în milioane EUR (cu 3 zecimale)

A se indica obiectivele și rezultatele ↓			Anul - 2011		Anul - 2012		Anul - 2103		TOTAL	
	REALIZĂRI									
	Tipul realizării	Costul mediu al realizării	Numărul de realizări	Cost	Numărul de realizări	Cost	Numărul de realizări	Cost	Număr total de realizări	Total cost
COMPONENTA 1 – TRANSFORMAREA DEMOCRATICĂ ȘI CONSOLIDAREA INSTITUȚIILOR										
Programe ample de consolidare a instituțiilor *	Program	40	3	20	3	63	3	42	3	125
Parteneriate de mobilitate *	Program	8	3	5	3	10	3	10	3	25
Subtotal pentru componenta 1				25		73		52		150
COMPONENTA 2 – PARTENERIATUL CU CETĂȚENII										
Erasmus Mundus-Mobilitate pentru studenți	Student/an	0,035	857	30	1286	45	1000	35	3143	110
TEMPUS - Cooperare universitară	Proiecte	0,9	6	5	14	12.5	14	12.5	33	30
Tineret - Proiecte	Proiecte	0,02	500	10	875	17,5	875	17,5	2250	45
Alte realizări		nu este cazul		5		11,25		9,75		26
Subtotal pentru componenta 2				50		86,25		74,75		211
COMPONENTA 3 – CREȘTERE DURABILĂ ȘI INCLUZIVĂ ȘI DEZVOLTARE ECONOMICĂ										
Programe-pilot de coeziune	Program	40	3	0	3	85	3	40	3	125
Programe-pilot de agricultură și dezvoltare rurală	Program	30	6	10	6	110	6	65	6	185

Participare la programe UE**	nu este cazul	nu este cazul	5,95		5,95		5,95		5,95	
Subtotal pentru componenta 3				10		224,5		135		369,5
COST TOTAL				85		383,75		261,75		730,5

* Furnizate sub formă de program multianual IB pe o perioadă de trei ani. Costul mediu cuprinde 3 ani.

** Finanțări rezervate pentru a contribui la participarea țărilor partenere la programele UE. Contribuția individuală depinde de program și de țară și nu poate fi estimată. Delegațiile din țările beneficiare în cauză vor avea nevoie de cele mai multe dintre resursele umane aferente tocmai în acest stadiu.

N.B. Ar trebui subliniat faptul că, în acest stadiu, defalcarea activităților și a alocărilor acestora între componente poate fi numai orientativă, iar realizările de mai sus se bazează pe estimările inițiale și sunt prezentate numai în scop explicativ.

3.2.2. Impactul estimat al creditelor de natură administrativă

3.2.2.1. Sinteza

- ☒ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite de natură administrativă
- ☐ Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite de natură administrativă, conform explicațiilor de mai jos:

milioane EUR (cu 3 zecimale)

	Anul N ³⁴	Anul N+1	Anul N+2	Anul N+3	... A se introduce numărul de ani necesar pentru a reflecta durata impactului (a se vedea punctul 1.6)	TOTAL
--	-------------------------	-------------	-------------	-------------	--	-------

RUBRICA 5 din cadrul financiar multianual								
Resurse umane								
Alte cheltuieli administrative								
Subtotal RUBRICA 5 din cadrul financiar multianual								

În afara RUBRICII 5³⁵ din cadrul financiar multianual								
Resurse umane								
Alte cheltuieli de natură administrativă								
Subtotal în afara RUBRICII 5 din cadrul financiar multianual								

TOTAL								
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--

³⁴

Anul N este anul în care începe punerea în aplicare a propunerii/inițiativei.

³⁵

Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

3.2.2.2. Necesarul de resurse umane estimat

- ☐ Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos:

Estimarea trebuie exprimată în valoare întreagă (sau cel mult cu o zecimală)

	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
• Posturi din schema de personal (posturi de funcționari și de agenți temporari)			
XX 01 01 01 (la sediu și în birourile de reprezentare ale Comisiei)			
XX 01 01 02 (în delegații)			
XX 01 05 01 (cercetare indirectă)			
10 01 05 01 (cercetare directă)			
• Personal extern (în echivalent normă întreagă: ENI)³⁶			
XX 01 02 01 (AC, INT, END din „pachetul general”)			
XX 01 02 02 (AC, INT, JED, LA și END în delegații)			
19 01 04 02 ³⁷	- la sediu ³⁸	0	
	- în delegații	131	92
XX 01 05 02 (AC, INT, END – cercetare indirectă)			
10 01 05 02 (AC, INT, END – cercetare directă)			
Alte linii bugetare (a se specifica)			
TOTAL		131	92

Necesarul de resurse umane va fi acoperit de efectivele de personal ale DG în cauză alocate deja gestionării acțiunii și/sau realocate intern în cadrul DG, completate, după caz, prin resurse suplimentare, care ar putea fi alocate către DG care gestionează acțiunea în cadrul procedurii de alocare anuală și luând în considerare constrângerile bugetare.

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate:

Pentru gestionarea resurselor suplimentare și pentru implementarea noilor inițiative care fac parte din revizuirea PEV este nevoie de personal suplimentar. Natura noilor activități care urmează să fie realizate în cadrul revizuirii PEV, precum Parteneriatul pentru democrație și prosperitate împărtășită (consolidarea instituțiilor, contracte interpersonale executabile prin proiecte relativ mici, sprijin pentru societatea civilă etc.) necesită resurse umane substanțiale

³⁶ AC = agent contractual; INT = agenți interimari; JED = „Jeune Expert en Délégation” (tineri experți în delegații); AL = agent local; END = expert național detașat.

³⁷ În cadrul plafonului pentru personal extern din credite operaționale (fostele linii „BA”).

³⁸ În esență pentru Fondurile structurale, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și Fondul european pentru pescuit (FEP).

care să gestioneze și să monitorizeze programele. Cele mai multe dintre resursele umane aferente vor fi necesare în delegații în țările beneficiare în cauză, precum și la sediul Agenției Executive pentru Educație, Audiovizual și Cultură (pentru gestionarea programelor de educație, tineret și cultură).

În măsura în care fondurile operaționale suplimentare provin din redistribuirea de pachete ale altor instrumente, cheltuielile aferente de sprijin administrativ vor fi, de asemenea, realocate în consecință Creditele administrative care urmează să fie transferate din pachetele altor instrumente se ridică la 6,78 milioane EUR în 2012 și la 8,25 milioane EUR în 2013. Acestea corespund redistribuirii a aproximativ 76 ENI (echivalent normă întreagă) în 2012 și, respectiv, a 92 ENI în 2013 din alte instrumente.

Costul unitar pentru personalul extern din delegații a fost calculat la 88 937 EUR, reprezentând media costului estimativ al unui agent contractual (134 120 EUR) și a costului estimativ a unui agent local (43 754 EUR) în PB 2012 pentru linia bugetară 19.010402.

Funcționari și agenți temporari	
Personal extern	131 ENI/an în 2012 și 92 ENI/an în 2013 la un cost total de 20 de milioane EUR (11,75 milioane EUR în 2012 și EUR 8,25 milioane EUR în 2013)

3.2.3. *Compatibilitatea cu cadrul financiar multianual actual*

- ☐ Propunerea/inițiativa este compatibilă cu cadrul financiar multianual existent
- ☒ Propunerea/inițiativa necesită o reprogramare a rubricii corespunzătoare din cadrul financiar multianual.

Fondurile suplimentare pentru activitățile identificate în prezenta fișă vor proveni în mare parte din reprogramarea pachetelor instrumentelor pentru relații externe, care fac parte din rubrica 4 din cadrul financiar multianual destinată IEVP (atât credite operaționale, cât și credite administrative).

Pentru 2011, cea mai mare parte a sumei suplimentare de 85 de milioane EUR va proveni dintr-un transfer de resurse din Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare (51 de milioane EUR) dintr-o reducere a contribuției UE la BERD (34 de milioane EUR).

Pentru 2012, suma suplimentară de 395,5 milioane EUR va proveni din: 1) marja aferentă rubricii 4 (241,5 milioane EUR), care include credite programate inițial pentru Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare (89 de milioane EUR), Instrumentul de asistență pentru preaderare (60 de milioane EUR) și Instrumentul de stabilitate (60 de milioane EUR) și 2) Instrumentul de flexibilitate (154 de milioane EUR).

Pentru 2013, este prevăzut ca suma suplimentară de 270 de milioane EUR să provină dintr-un transfer de resurse din Instrumentul de cooperare pentru dezvoltare (100 de milioane EUR), Instrumentul de asistență pentru preaderare (60 de milioane EUR) și Instrumentul de stabilitate (70 de milioane EUR), precum și din redirectionarea de

fonduri din alte instrumente, în special din bugetul politicii externe și de securitate comune (40 de milioane EUR)³⁹.

- X Propunerea/inițiativa necesită recurgerea la Instrumentul de flexibilitate sau la revizuirea cadrului financiar multianual⁴⁰.

După cum s-a indicat mai sus, furnizarea de resurse suplimentare pentru finanțarea activităților descrise în prezenta fișă va necesita mobilizarea Instrumentului de flexibilitate în 2012 pentru 154 de milioane EUR.

În cel mai scurt timp Comisia va prezenta autorității bugetare propuneri bugetare pertinente (transferuri pentru 2011, scrisoare rectificativă pentru 2012, reprogramare pentru 2013).

3.2.4. Participarea terților la finanțare

- Propunerea/inițiativa nu prevede cofinanțare din partea terților
- Propunerea/inițiativa prevede o cofinanțare din partea terților în conformitate cu estimările de mai jos:

Credite în milioane EUR (cu 3 zecimale)

	Anul N	Anul N+1	Anul N+2	Anul N+3	... A se introduce numărul de ani necesar pentru a reflecta durata impactului (cf. punctul 1.6)			Total
A se specifica organismul cofinanțator								
TOTAL credite cofinanțate								

³⁹ Care urmează să fie inițiat pe baza propunerii Înalțului Reprezentant și în conformitate cu regulile speciale aplicabile bugetului PESCE.

⁴⁰ A se vedea punctele 19 și 24 din Acordul interinstituțional.

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- ☒ Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.
- ☐ Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:
 - ☐ asupra resurselor proprii
 - ☐ asupra diverselor venituri

milioane EUR (cu 3 zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Credite disponibile pentru exercițiul bugetar în curs	Impactul propunerii/inițiativei ⁴¹						
		Anul N	Anul N+1	Anul N+2	Anul N+3	A se introduce numărul de coloane necesar pentru a reflecta durata impactului (a se vedea punctul 1.6)		
Articolul								

Pentru diversele venituri alocate, a se preciza linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

[...]

A se preciza metoda de calcul a impactului asupra veniturilor.

[...]

⁴¹ În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sume brute după deducerea a 25 % pentru costuri de colectare.